

Eindrapport

**Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeente Opmeer
periode 2012-2014**

Rekenkamercommissie Medemblik – Opmeer

6 november 2015

Voorwoord

Waarom dit rapport/opvolgingsonderzoek?

De taak van de Rekenkamercommissie (RKC) is het doen van onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Wanneer conclusies en aanbevelingen van rekenkameronderzoek in een raadsbesluit worden onderschreven en overgenomen door de raad en worden uitgevoerd door het college is er sprake van doorwerking. Het samenspel tussen raad, college en RKC is belangrijk voor de doorwerking.

Formeel gezien is het de rol van de raad om te controleren of het college de raadsbesluiten uitvoert. In de praktijk pakken rekenkamercommissies vaak de rol op om de implementatie van aanbevelingen uit RKC-onderzoeken wel zelf te monitoren. Omdat doorwerking van onderzoek uiteindelijk pas bijdraagt aan de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid, vindt de RKC monitoring en rapportage daarover aan de gemeenteraad belangrijk.

Wat gaat het over?

Dit rapport geeft een overzicht van de behandeling van onderzoeksrapporten van de RKC. Voor de gemeente Opmeer gaat het om de opvolging van de onderzoeken 'Kaderstelling in relatie tot de decentralisaties in het sociale domein' (november 2013) en 'Quick scan grondbeleid' (maart 2014). Hoe zijn de onderzoeksrapporten behandeld in raadsbesluiten, op welke manier zijn aanbevelingen overgenomen (en besproken in commissie- en raadsvergaderingen) en wat is de stand van de opvolging van de aanbevelingen? We bespreken dit voor de genoemde onderzoeken afzonderlijk en kijken ook naar lessen voor het omgaan met aanbevelingen en opvolging van onderzoeken in het algemeen.

Voor wie is het rapport en hoe is het te gebruiken?

Het rapport is in eerste instantie bedoeld voor de nieuwe gemeenteraad om hen te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol door inzicht in de werkzaamheden van de RKC en de doorwerking van aanbevelingen. Uiteraard is de informatie ook zinvol voor college en organisatie. Het rapport gaat o.a. in op de opzet van raadsbesluiten, de monitoring van de voortgang van de opvolging van RKC-onderzoeken en de betrokkenheid van de raad. We hopen met dit rapport handvatten te geven om deze aspecten te verbeteren. Tot slot geeft het rapport de RKC en raad, ook inzicht om de betekenis van de RKC voor de raad aan te scherpen.

Woord van dank

Voor de verschillende onderwerpen hebben contactpersonen van de gemeente ons tijdens dit opvolgingsonderzoek van informatie voorzien en hebben zij tijd vrijgemaakt om met ons te spreken. We willen hiervoor de volgende mensen bedanken:

- voor het onderzoek 'Kaderstelling in relatie tot de decentralisaties': dhr. R. Luiks
- voor het onderzoek 'Quick scan grondbeleid': dhr. G. Klaver en dhr. P. Duinker.

De Rekenkamercommissie

Henk Wokke (voorzitter)
Nelleke Domburg
Edwin Westphal

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Opzet	4
1.3	Opvolging van aanbevelingen	5
2	Opvolging 'Kaderstelling in relatie tot decentralisaties'	6
2.1	Kerngegevens	6
2.2	Opvolging aanbevelingen	7
2.3	Conclusies	12
3	Opvolging 'Quick scan grondbeleid'	14
3.1	Kerngegevens	14
3.2	Opvolging aanbevelingen	14
3.3	Conclusies	16
4	Slotbeschouwing op samenspel raad, college en RKC	17
	Literatuur	19
	Bijlage 1 Overzicht van besluiten en relevante stukken voor opvolging 'Kaderstelling in relatie tot decentralisaties'	20
	Bijlage 2 Overzicht van besluiten en relevante stukken voor opvolging 'Quick scan grondbeleid'	25
	Bijlage 3 Bestuurlijk wederhoor en reactie RKC	26

1 Samenvatting

1.1 Aanleiding

De RKC heeft als taak de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid te onderzoeken. Daarbij besteden we ook vaak aandacht aan de mogelijkheden van de raad om haar kaderstellende en/of controlerende rol te vervullen. In onze rapporten doen we aanbevelingen voor verbeteringen op deze verschillende aspecten.

De onderzoeken van de RKC zijn effectief, als aanbevelingen ook worden opgevolgd en er sprake is van doorwerking. Veel rekenkamercommissies nemen de taak op zich om zelf de opvolging van aanbevelingen te monitoren. De Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) onderkent het belang van inzicht in de doorwerking. In het Beleidsonderzoek vanuit de commissie kwaliteit van de NVRK (Lemmens, 2014) wordt gesteld dat ter verbetering van de doorwerking het noodzakelijk is de taak/rol van rekenkamers opnieuw te definiëren als 'een bijdrage leveren aan de verbetering van de beleidsvorming, besluitvorming en beleidsuitvoering.'

In het jaarplan van de RKC voor 2014 is aangegeven dat de RKC de opvolging van eerder uitgebrachte rapporten gaat monitoren. Dit verslag geeft een overzicht van de opvolging van de eerste twee onderzoeken van de RKC in de periode 2012 tot en met 2014. Hiermee wordt inzichtelijk op welke manier de rapporten van de RKC zijn behandeld, hoe is omgegaan met de aanbevelingen en hoe de raad hierbij is betrokken.

Voor de gemeente Opmeer hebben we gekeken naar de opvolging van de volgende onderzoeken:

- Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein (november 2013)
- Quick scan Grondbeleid 2013/2014 (maart 2014).

In april 2015 hebben we de onderzoeksopzet voor deze follow-up naar de gemeenteraad gestuurd. Hierin zijn de doelstelling en de onderzoeksaanpak beschreven.

Dit onderzoek is niet bedoeld als een vervolg op de eerdere onderzoeken, waarbij nieuwe conclusies en aanbevelingen naar voren komen. We richten ons hier uitsluitend op de opvolging van de oorspronkelijke aanbevelingen. Gelijktijdig kijken we naar de rode lijnen bij deze opvolging in het samenspel tussen raad, college en RKC.

1.2 Opzet

Voor elk onderzoek hebben we de behandeling van het eindrapport en de aanbevelingen onderzocht aan de hand van de gemeentelijke (beleids-)stukken en besprekingen en besluitvorming in commissies en raad. Deze documenten en besluitenlijsten konden we grotendeels via de website van de gemeente verzamelen, aan de hand van de vergaderschema's van commissies en van de raad (zie bijlagen 1 en 2).

In aanvulling op deze schriftelijke bronnen hebben we interviews gehouden met de contactpersonen van de gemeente voor de betreffende onderzoeken. Deze interviews leverden in de eerste plaats een aantal aanvullende documenten op, die we niet via de website hadden getraceerd. Daarnaast leverden de interviews actuele aanvullingen en achtergronden over de stand van zaken van de opvolging van de aanbevelingen. Ook is hierin samen teruggekeken op het proces, hoe met de verschillende onderzoeksrapporten is omgegaan en hoe dit is beleefd.

Voor de opvolging van het onderzoek 'Kaderstelling in relatie tot de decentralisaties' hebben we gesproken met dhr. R. Luiks. Over de opvolging van de 'Quick scan grondbeleid' is een gesprek gevoerd met dhr. G. Klaver en dhr. P. Duinker.

De opvolging van de verschillende onderzoeken wordt in de hiernavolgende hoofdstukken behandeld.

Per onderzoek presenteren we de volgende onderdelen:

- Kerngegevens: doelstelling, periode en aanbevelingen

RKC Medemblik – Opmeer

- Opvolging van de aanbevelingen: raadsvoorstellen, vervolgspraken, acties (zoals beleidsaanpassingen, informatievoorziening raad)
- Conclusies: reflectie van de RKC op de opvolging van het onderzoek.

Naar verhouding neemt de opvolging van het onderzoek naar 'Kaderstelling in relatie tot de decentralisaties' veel ruimte in beslag in dit rapport. De reden hiervoor is, dat er veel beleidsontwikkelingen zijn geweest en nog zijn op dit terrein. Het betreft een breed beleidsterrein, of eigenlijk een koppeling van beleidsterreinen, waar zowel landelijke als regionale ontwikkelingen de afgelopen jaren continue invloed hebben gehad op de lokale ontwikkelingen. In 2013 en 2014 heeft de gemeente de voorbereidingen getroffen om op 1 januari 2015 klaar te zijn voor de nieuwe taken. In deze context heeft de gemeente de aanbevelingen van de RKC meegenomen en beleidskeuzes gemaakt. In dit rapport is, zoals genoemd, de focus op de opvolging van de eerder gedane aanbevelingen gelegd.

1.3 Opvolging van aanbevelingen

De belangrijkste bevindingen over de opvolging per onderzoek zijn hieronder samengevat.

Decentralisaties (hoofdstuk 2)

- De raad heeft bij behandeling van het RKC-rapport het college de opdracht gegeven terug te koppelen op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de aanbevelingen. Het college heeft hiervoor planningsoverzichten opgesteld en aan de raad beschikbaar gesteld. De aandacht voor de verschillende aanbevelingen is niet expliciet aangebracht, zodat opvolging hiermee inzichtelijk is.
- Aan veel van de 13 aanbevelingen is in meer of mindere mate aandacht besteed. De nadruk lag op die zaken die noodzakelijk waren om de organisatie tijdig in gereedheid te brengen (aanbevelingen 6, 7, 8 en 9). Aanbevelingen die meer op het vlak van transformatie liggen verdienen en krijgen zeker nog verdere opvolging (aanbeveling 2, 4, 5, 10 en 11). Ook risicomanagement, inkoop en innovatie zijn vooral financieel van belang (aanbevelingen 12 en 13).
- De raad is actief betrokken in de werkgroep Decentralisaties en in reguliere commissie- en raadsvergaderingen. Er is veel informatie gedeeld, waarbij de voortgang gekoppeld aan de aanbevelingen van het RKC-rapport beperkt was.

Grondexploitaties (hoofdstuk 3)

- De raad heeft 26 juni 2014 kennisgenomen van het RKC-rapport en aangegeven dit verder te bespreken in de commissie BZV. Dit heeft in beslotenheid plaatsgevonden op 9 oktober 2014 samen met bespreking van grondexploitaties. Dit proces heeft weliswaar geleid tot opvolging van aanbevelingen door het college, echter zonder inhoudelijke openbare besluitvorming door de raad.
- Uit de behandeling in de commissie BZV blijkt dat er verbeteringen (verkeerslichtenmodel in de paragraaf grondbeleid en keuzes bij toekomstige voorstellen/ontwikkelingen grondexploitaties) doorgevoerd worden in de informatievoorziening richting raad (aanbeveling 3, 4 en 5). De aanbevelingen gericht op de kaderstellende rol van de raad (zie hoofdstuk 4) zijn deels nog niet geconcretiseerd, mede omdat er op dit moment geen nieuwe ontwikkelingen zijn. De situatie is dat de wettelijke en huidige gemeentelijke kaders worden gevolgd en verantwoord en de informatie per grondexploitatie tijdig en uitvoerig in beslotenheid wordt gedeeld.
- Door bovenstaande punten is de controle op de doorwerking van het RKC-rapport, zoals bedoeld door de raad, lastig te volgen door raad en RKC. Positief is dat de gegeven presentatie en het verslag van de besloten vergadering wel voor raadsleden beschikbaar zijn via extranet.

Aan het eind van dit rapport (hoofdstuk 4) staat een korte slotbeschouwing, waarin vanuit de conclusies is gekeken naar het samenspel tussen raad, college en RKC en de invloed daarvan op de doorwerking van aanbevelingen.

Het is aan de raad van Opmeer om richtinggevende uitspraken te doen om de kaderstellende (en dus ook controlerende) rol te versterken. Graag denkt de RKC met de gemeenteraad mee hoe dit op een goede manier te ondersteunen is (zie hoofdstuk 4).

2 Opvolging 'Kaderstelling in relatie tot decentralisaties'

2.1 Kernegegevens

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de kernegegevens van het onderzoek naar Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein.

Tabel 2.1 Kernegegevens van het onderzoek naar Kaderstelling in relatie tot decentralisaties

Gemeente:	Medemblik en Opmeer	
Titel rapportage:	Eindrapport Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein (12 november 2013)	
Doelstelling:	Het doel van dit onderzoek is de raad en het college handvatten te bieden om sturing te geven aan de ontwikkelingen rond de decentralisaties met specifieke aandacht voor de daarbij behorende geldstromen.	
Periode:	Juli 2013 – november 2013	
Aanbevelingen in het onderzoeksrapport		
	Prioriteit	
1.	Leg de focus in de komende periode op het strategisch niveau en het bepalen van de eigen maatschappelijke opgaven voor de gemeente.	Hoog
2.	Maak een goede inhoudelijke afweging op basis van een maatschappelijke analyse (demografie en voorzieningen). Prioriteer de maatschappelijke opgaven en formuleer ze SMART.	Hoog
3.	Zorg bij het vervolgtraject voor een adequate informatievoorziening naar de raad om grip te blijven houden op de komende ontwikkelingen. (suggesties in rapport)	Hoog
4.	Vertaal de taken naar outcome doelstellingen (resultaten maatschappelijke opgaven en financiële effecten. Doe dit vanuit een integrale benadering en betrek hierbij de mogelijke eisen van het rijk.	Midden
5.	Koppel de beoogde resultaten aan de betreffende onderdelen van de programmabegroting en bepaal daarbij indicatoren .	Laag
6.	Heb aandacht voor het tijdig betrekken van burgers en (maatschappelijke) organisaties. Betrek inwoners via Wmo-adviesraad, werkgroepen AWBZ en Jeugdzorg, verenigingen, dorps- en kernraden bij de vormgeving van het beleid.	Midden
7.	1. Hou grip op het vraagstuk lokaal/ regionaal organiseren door gemeentelijke keuzes en helderheid van risicoverdeling tussen gemeenten. Door: a) Individuele keuzenota's te relateren aan de eigen maatschappelijke opgave b) Stellen van vragen voor grip op samenwerking, voortgang, resultaten, risico's c) Zorg voor nauwe betrokkenheid raad bij WF7 (bestuurlijk/ ambtelijk opdrachtgever) d) Meewegen van het advies van de RFV bij de kaders voor regionale samenwerking.	Midden
8.	Stel heldere criteria bij de vormgeving van de 4 scenario's over de wijze van organiseren met verschillende personele consequenties (trainen, in dienst nemen, detacheren, elders onderbrengen). Geldt specifiek voor Medemblik.	Hoog
9.	Beoordeel de alternatieven voor de overgang tussen de 1ste en 2de lijn op basis van 1) effect resultaat maatschappelijke opgave, 2) dienstverlening naar burgers, 3) financiële en risicoconsequenties, 4) ervaringen andere gemeenten, 5) eisen professionaliteit en kennis medewerkers/organisaties.	Midden
10.	Stel kaders aan keuzes ook vanuit de financiële effecten , bijvoorbeeld door a) globaal inzicht in effect van uitgangspunten/ maatregelen op prestaties/kosten b) bij subsidies en inkoop te werken met prestatieafspraken en beschikbaar budget c) ontwikkelen van een richtlijn bij aanbesteden/subsidies van welzijnsdiensten (Hoorn) d) stellen van eisen aan monitoring van prestaties/kosten (indicatoren programma's) e) overwegen van de overstap naar koppeling budget aan maatschappelijke thema's (indeling programmabegroting opnieuw bezien)	Midden
11.	Ontwikkel inzicht in de kosten per gezin voor grip op kosten, strategische keuzes en uitvoering. Hier zijn naar verwachting synergievoordelen te behalen.	Laag
12.	Zorg voor de verbinding tussen risicomanagement op regionaal en lokaal niveau. a) Laat op regionaal niveau een uitwerking maken van de open-einde regelingen b) Maak op gemeentelijk niveau een risico-inschatting van de samenwerking c) Overweeg nadrukkelijk het uitvoeren van een regionale stresstest en betrek deze bij de invulling van het uitgangspunt van solidariteit.	Midden
13.	Kies bij subsidies zoveel mogelijk voor Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF). Zorg dat social return bij zoveel mogelijk inkooptrajecten wordt meegenomen.	Hoog

RKC Medemblik – Opmeer

2.2 Opvolging aanbevelingen

Bestuurlijke reactie Opmeer

Het college van B&W heeft aangegeven met belangstelling te hebben kennis genomen van het conceptrapport en met name de conclusies en aanbevelingen en zich te kunnen vinden in de analyse, conclusie en aanbevelingen van de RKC. Een nauwere betrokkenheid van de raad is wenselijk. Om dit vorm en inhoud te geven kunnen de aanbevelingen van de RKC van grote waarde zijn. Het college stelt voor dat de raad mede op basis van het RKC-rapport en andere relevante documentatie haar prioriteiten en het bijbehorende tijdspad bepaalt.

De RKC heeft in haar nawoord hierop het belang benadrukt om de prioriteiten en het tijdspad af te stemmen met de ambtelijke organisatie en de activiteiten en planning in het kader van de regionale samenwerking. Het is belangrijk dat de gemeente ook de eigen prioriteiten kan inbrengen in de regio en niet alleen volgend optreedt.

Stand van zaken per aanbeveling

Uit verschillende documenten, beleidsstukken en besluitenlijsten die sinds de afronding van het onderzoek naar de kaderstelling (nov. 2013) zijn verschenen, hebben we een beeld gevormd van de opvolging van de aanbevelingen (zie bijlage 1). Aanvullende informatie is verkregen uit het interview met de contactpersoon. De onderstaande tabel toont het overzicht van de opvolging met onze reflectie hierop.

Tabel 2.2 Opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek naar 'Kaderstelling in relatie tot de decentralisaties' met reflectie van de RKC

Behandeling / Planning intern of hoofdbron	Opvolging	Reflectie RKC
<u>Aanbeveling 1. Focus op eigen maatschappelijke opgave</u>		
Doelen en uitgangspunten (waaronder pijnlijke keuzes) gericht op de maatschappelijke opgave zijn geformuleerd in het West-Friese beleidskader AWBZ naar <u>Wmo</u> .	Er is vooral gewerkt aan de organisatorische en financiële opgaven en de regionale pilot (incl Wmo).	Uit de stukken komt niet naar voren dat de raad al pijnlijke keuzes heeft moeten maken. Gebeurt dit in de transformatie?
Lokaal uitvoeringsplan 2015 (<u>Jeugdzorg</u>), is gericht op de lokale toegang, binnen regionale kaders.	Conclusie Sociale Kracht Monitor: specifieke aandacht nodig voor het jeugdbeleid.	De programma-begroting (en uitvoeringsnotitie) gaat ook in op het preventief jeugdbeleid.
<u>Participatie</u> . In het bedrijfsplan WerkSaam zijn de doelgroepen en kengetallen van aantal klanten per regeling genoemd	Per doelgroep zijn de doelen beschreven echter zonder kwantitatieve invulling en doelstellingen.	De kwartaalrapportage van WerkSaam (incl. kwantitatieve informatie) wordt na de zomer 2015 besproken in een commissie.
In de Programmabegroting 2015 zijn de maatschappelijke opgaven (<u>ambities</u>) helder beschreven.	Per product (Wmo. Jeugdzorg) is aangegeven wat er voor gedaan gaat worden.	Aangegeven is wat het mag kosten. De ambities zijn niet vertaald naar prestatie-indicatoren.
<u>Aanbeveling 2. Inhoudelijke afweging op basis van adequate informatie</u>		
Er is een sociale krachtmonitor opgesteld, die zicht geeft op eigen en sociale kracht en voorzieningen in Opmeer.	De monitor is besproken in het Madivosa van dec. 2013 en beschikbaar gesteld aan gemeenteraden	Verder levert de gemeente data voor en gebruikt de website 'waar staat je gemeente' en een ontwikkeld dashboard jeugdzorg.
<u>Jeugdzorg en Wmo</u> : in presentatie 'Gebiedsteam Opmeer' zijn de cijfers van Opmeer gegeven uit de landelijke jeugdmonitor en is een piramide gegeven van aantal gezinnen met zorgvraag.	In de presentatie is aandacht gegeven aan de insteek van de sociale schil, de kaders gebiedsteam en de daarmee samenwerkende organisaties.	De informatie is adequaat; lokaal en op totaalniveau. Op basis hiervan zijn adequate afwegingen te maken. De afwegingen zelf zijn in het document niet vermeld.
<u>Participatie</u> : In de nieuwsbrief van	De informatie over het 2 ^{de}	De raad kan hiermee zicht krijgen

RKC Medemblik – Opmeer

Werkzaam is over het 1 ^{ste} kwartaal informatie gegeven.	kwartaal wordt medio september verwacht.	op het effect van de afwegingen door Werkzaam. De bijsturingstijd (vooral voor 2015) is wel kort.
Aanbeveling 3. Adequate informatievoorziening naar de raad		
<p>Er is een planning opgesteld voor de besluitvormingsmomenten en informatievoorziening over alle decentralisaties.</p> <p>De verslagen van de Commissie SZ¹ met de mondelinge toelichting door de portefeuillehouder worden toegevoegd aan de raadstukken. Ook is er een 1^e kwartaal en 2de kwartaalrapportage 2015 opgesteld over de 2 nieuwe taken in het sociaal domein van de gemeente Opmeer.</p> <p>In en door de werkgroep decentralisaties is aandacht gegeven aan de behoefte en vormen van informatievoorziening.</p>	<p>De plannings zijn met de Commissie SZ en werkgroep decentralisaties besproken in 2013 en 2014.</p> <p>2015 is een overgangsjaar om de aanlevering en de kwaliteit van gegevens voor de MSD² te verbeteren. Opmeer wil toewerken naar een rapportage die aansluit bij de MSD zoals die door het rijk verplicht is gesteld.</p> <p>Ook met de raads werkgroep zijn informatie en keuzes besproken (verordeningen, PGB en huishoudelijke hulp).</p>	<p>De raad heeft veel informatie ontvangen in raadscommissie, opiniërende bijeenkomsten en in regionale bijeenkomsten.</p> <p>De raad is in mei en augustus 2015 geïnformeerd dat er nog geen adequate informatievoorziening is te leveren over het gerealiseerd zorgverbruik van de decentralisaties. (oorzaak: informatie-structuur, privacy en administratieve processen).</p> <p>Het delen van informatie tussen raad, college en organisatie is zinvol apart vormgegeven los van de bestuurlijke besluitvorming.</p>
Aanbeveling 4. Concretisering van taken naar outcome doelstellingen		
<p>1^e Kwartaalrapportage sociaal domein (20 mei 2015): Voor de <u>Wmo</u> is per soort begeleiding (BGG, BGG+, BGI, BGI+) geformuleerd waar het programma op gericht is (doelstellingen).</p> <p>Voor de <u>jeugdhulp</u> zijn alleen de bij het Wijkteam OpMEER binnengekomen casussen gerapporteerd met de resultaten bij de beëindiging van het traject. In de uitvoeringsnotitie Jeugdhulp zijn indicatoren opgenomen gericht op organisatorische aspecten en klanttevredenheid.</p> <p><u>Participatie</u>: In de Voorjaarsnota 2015 Werkzaam (2 apr. 2015) zijn vernieuwde KPI³'s opgenomen. De indicatoren zijn als doelstellingen opgenomen.</p>	<p>De aantallen per doelgroep en in- en uitstroom zijn wel genoemd. Per versterking wordt een resultaatveld (gezondheid) benoemd, dat gemonitord zal worden.</p> <p>De resultaten en kosten van specialistische zorg zijn niet bekend, door o.a. onvolledige gegevens (doel 3^e kwartaal). Per indicator moet nog gesteld worden wat de norm is. De eerste meting wordt beschouwd als de 0-meting (vanaf 1 juli 2015).</p> <p>Deze nota is opgesteld als programmabegroting (wat willen we bereiken, wat gaan we doen, wat mag het kosten, en de risico's en ontwikkelingen per product).</p>	<p>De activiteiten (en organisatorische voorwaarden) Wmo zijn op de doelgroep gericht. Zij zijn nog niet zichtbaar op effect/outcome per doelgroep.</p> <p>De gemeente wil toewerken naar een kwalitatieve analyse van beleidsdoelen/ maatschappelijke effecten. Op termijn (2016) wordt gebruik gemaakt van de MSD. De prestatie-indicatoren zijn nog in ontwikkeling. Er zijn geen beleidsdoelen op doelgroepniveau.</p> <p>Het monitoren is de volgende stap. Ook hier is het van belang deze indicatoren op doelgroepniveau te relateren aan totaal van de doelgroep en de relatie met de zorgpiramide.</p>
Aanbeveling 5. Integrale aansturing door koppeling aan programmabegroting		
<p>Raadsprogramma 2014-2018 (27 mei 2014). 'Samen werken aan duurzame zorg, werk en welzijn'; programma 7 Zorg en Welzijn en programma 8 Werk en inkomen.</p> <p>Programmabegroting 2015: (6 nov. 2014) nieuw(elfde) programma Sociaal Domein: Wmo en Jeugdzorg. Participatie zit in programma 8. Daarnaast is er nog</p>	<p>Deze gaan in op visie, ambitie, activiteiten en opdrachten aan het college. Dat wordt steeds besproken in Commissie SZ en vastgesteld in de raad.</p> <p>Weergegeven zijn ambities, lasten en baten, doelstellingen en activiteiten (beleid en organisatie). De last Wmo is € 1,2 mln en de last jeugdzorg</p>	<p>Het raadsprogramma is duidelijk en integraal (met visie op 2018). De vraag is wel hoe vastgesteld kan worden of de ambities van de decentralisaties zijn gehaald.</p> <p>De ambities zijn kwalitatief (bereikbaar, resultaatgericht, kanteling, efficiency, preventie) geformuleerd. Er zijn geen kwantitatieve indicatoren. Ook is</p>

¹ Commissie SZ: Commissie Samenlevingszaken

² MSD: Monitor Sociaal Domein

³ KPI: Kritische Prestatie Indicator

RKC Medemblik – Opmeer

<p>een programma 7: Zorg en Welzijn. De dekking is opgenomen in de algemene dekkingsmiddelen.</p>	<p>is € 2,1 mln. De dekking is € 1,3 mln resp. € 2,2 mln. (zie 10)</p>	<p>nog sprake van verschillende programma's, wat zicht op integrale sturing bemoeilijkt.</p>
<p><u>Aanbeveling 6. Betrek burgers en maatschappelijke organisaties</u></p>		
<p>Verordening <u>Jeugdhulp</u> is besproken met de projectgroep Toegang in Opmeer en een afvaardiging van de Wmo-adviesraad.</p> <p>De Wmo-adviesraad wordt uiterlijk 1 okt 2015 opgevolgd door de Adviesraad sociaal domein. Dit is conform het raadsprogramma.</p> <p>Naast de formele vertegenwoordigingen is er het Netwerk Sociaal Domein, waarin hulpverleningsorganisaties samenwerken met het Wijkteam.</p> <p>Er is een bijeenkomst geweest over hoofdlijnen <u>participatiewet</u> door WF7 /WerkSaam met cliëntenraden op 3 juni 2014. WerkSaam kent vanaf 1 januari 2015 ook een eigen cliëntenraad.</p> <p>Er is een specifieke informatie-campagne 'Dit is heel normaal' geweest. Er zijn geen specifieke informatiebijeenkomsten gehouden over het wijkteam.</p>	<p>De Wmo-adviesraad is o.a. betrokken geweest bij het formeren van het gebiedsteam Opmeer en de regionale kaders</p> <p>In de Adviesraad komen personen/inwoners van Opmeer met kennis over het sociaal domein</p> <p>Het Netwerk Sociaal Domein bestaat uit een kernteam (uitvoeringsgericht) en een beleidsteam (strategisch en tactisch niveau).</p> <p>In beeld is gebracht wat de samenwerkende organisaties zijn in het gebiedsteam Opmeer. De cliëntenraad is een afspiegeling van cliënten uit de regiogemeenten.</p> <p>Onderdelen waren : posters, een speciale website, en een twitteraccount voor het wijkteam, publicaties in het Westfries Weekblad.</p>	<p>De leden van de Wmo-adviesraad zijn geconsulteerd. Opmerkingen van de Wmo-adviesraad zijn verwerkt in de verordeningen.</p> <p>Het doel van de Adviesraad is het adviseren van het college over beleid in het Sociaal Domein. dat de kwaliteit van de adviezen.</p> <p>Er komt in 2015 nog een voorstel hoe het Netwerk Sociaal Domein en het wijkteam elkaar kunnen versterken. (Dat is uitvoering, niet t.b.v. de raad)</p> <p>De cliëntenraad is bevoegd om gevraagd en ongevraagd advies te geven over het te ontwikkelen beleid van WerkSaam.</p> <p>Burgers zijn op verschillende manieren geïnformeerd. Ook is er een bus langs alle kernen, en langs sportverenigingen en scholen geweest.</p>
<p><u>Aanbeveling 7. Keuzes bij lokaal en regionaal organiseren</u></p>		
<p>In het Regionaal beleidskader West-Friesland 'Zorg voor Jeugd' is het uitgangspunt 'lokaal wat lokaal kan en regionaal wat regionaal moet'</p> <p>De gemeente Opmeer heeft in de <u>Wmo-verordening</u> 2015 lokale keuzes vastgelegd</p> <p>In de raadsstukken van 6 februari 2014 is aangegeven dat de colleges intenties en afspraken voor lokale, regionale en bovenregionale samenwerking hebben vastgesteld.</p> <p>In de keuzenotitie <u>participatiewet</u> zijn de lokale keuzes benoemd: tegenprestatie, loonkostensubsidie, arbeidsverplichtingen, terugvordering. In het beleidsplan WerkSaam zijn regionale kaders (o.a. financiële en doelgroepen) gesteld.</p>	<p>Dit is uitgewerkt in het Lokaal uitvoeringsplan <u>Jeugdzaam</u> 2015. (o.a. organisatie, toegang, besturing, financiën).</p> <p>De <u>Wmo-verordening</u> is vooral procedureel en delegeert veel aan het college.</p> <p>Te maken lokale keuzen: de toegang (Wijkteam), een regionaal cliëntenplatform, waarbij leden zitting hebben in lokale Wmo-adviesraden.</p> <p>De Commissie SZ heeft per onderwerp een keuze gemaakt van individueel bezien, kaderstellend tot expliciete keuze; bijvoorbeeld om onterecht verstrekte bijstand terug te vorderen.</p>	<p>De toegang wordt lokaal ingericht. Er zijn (regionale) keuzes gemaakt met betrekking tot inkoop en subsidiering van zorg.</p> <p>Er zijn lokaal keuzes gemaakt t.a.v. de criteria voor PGB en maatwerkvoorziening en de eigen bijdrage.</p> <p>Deze keuzes zijn gemaakt. Zie voor het wijkteam punt 8 en voor regionaal cliëntenplatform de invulling door Adviesraad Sociaal Domein (zie 6).</p> <p>Opvallend is dat de Commissie SZ deze keuzes heeft gemaakt en het niet is voorgelegd aan de raad. Het beleidsplan geeft richting en ruimte met een breed scala aan instrumenten aan de professionals in het veld.</p>
<p><u>Aanbeveling 8. Scenario's met personele consequenties (aanbeveling gold specifiek voor Medemblik)</u></p>		
<p>De uitvoeringsnotitie <u>Jeugdzaam</u> is bepalend geweest bij de opzet van het wijkteam. Gekozen is voor integrale toegang voor alle mensen met een zorgvraag.</p>	<p>Er zijn vanaf april 2014 ervaringen opgedaan om te komen tot het wijkteam (o.a. coördinator in vaste dienst, en gedetacheerde medewerkers van zorgaanbieders).</p>	<p>De keuze en opgedane ervaring heeft geleid tot een breed team. Dit is een andere methode dan werken met scenario's, die daarom niet onderzocht zijn.</p>

RKC Medemblik – Opmeer

<p>In 2014 voerde de afdeling Sociale Voorzieningen zelf het re-integratiebeleid uit. Vanaf 1 januari 2015 is deze taak overgegaan naar WerkSaam West-Friesland.</p>	<p>Door de overgang naar WerkSaam is sprake van desintegratiekosten bij Opmeer (o.a. de kosten van personeel dat niet overgaat).</p>	<p>De raad is geïnformeerd over de raming van desintegratiekosten. Het DB van WerkSaam is nu belast en bevoegd voor alle personeelszaken.</p>
<p>Aanbeveling 9. Organiseren overgang 1ste naar 2de lijn</p>		
<p>In het RTA¹ is aangegeven om de toegang en frontlijn West Friesland te organiseren met de volgende resultaten: signalering, preventie, organisatie (integrale expertise), aansluiting, professionals, gebiedsgericht, generalisten.</p> <p>Memo aan Commissie SZ op 9 april 2014: in een uitvoeringsnotitie zal het college in het najaar vaststellen, op basis van de pilot en ervaringen in het land, hoe de organisatie en werkwijze vanaf 1 januari 2015 gaat worden.</p> <p>De implementatie was mogelijk doordat er budgetten beschikbaar waren voor de inrichting van het wijkteam.</p>	<p>In de uitvoeringsnotitie Jeugdhulp Opmeer 2015 zijn beschreven: de toegang, cliënt- en burgerparticipatie, monitoring, informatievoorziening, communicatie, risico's en financiën.</p> <p>Geconcludeerd is dat de pilot geslaagd is op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samenwerking andere organisaties • burger tevredenheid • transformatie • minder beroep zware zorg. <p>De druk in 2014 was erg groot en daarom heeft het ook wel gekneld in de organisatie in 2014, ondanks de beschikbare implementatiebudgetten.</p>	<p>De organisatie van de overgang is lokaal georganiseerd. Dit is belangrijk voor de kanteling en het realiseren van bezuinigingen. Deze omslag is ook door de organisatie als heel belangrijk aangemerkt.</p> <p>Er is goed zicht op de afgegeven beschikkingen. Deze zijn ook opgenomen in de 1^e en 2de kwartaal-rapportages..</p> <p>Nu zijn de werkzaamheden ondergebracht in de staande organisatie; voor de nieuwe taken zijn extra uren beschikbaar gekomen, bekostigd uit de macrobudgetten.</p>
<p>Aanbeveling 10. Kaders en keuzes met financiële effecten</p>		
<p>Raadsprogramma: kader dat het door rijk beschikbaar gestelde budget niet wordt overschreden. In de Kaderbrief 2015 is de vraag gesteld of de gemeente uitkomt met de beschikbare middelen.</p> <p>1^e en 2de kwartaalrapportage Jeugdhulp /Wmo. De kosten voor Jeugdhulp zijn nog niet goed te vergelijken met de begroting door onvolledige informatie.</p> <p>De gemeenteraden hebben ingestemd met het financieel model uit het bedrijfsplan GR WerkSaam. Ook is ingestemd met de begroting 2015 en pro-forma begroting 2016 van WerkSaam.</p> <p>Jaarrekening 2014 WerkSaam is incl. een reserve ter vermindering van bijdragen gemeenten van € 3,5 mln. Het doel is vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor de bedrijfsvoering in 2015/2016.</p> <p>Voorjaarsnota 2015 WerkSaam (raad 11 juni): aankondiging van een forse extra last van € 3,5 miljoen voor alle Westfriesse gemeenten. Dit risico blijven de Westfriesse</p>	<p>De raad is geïnformeerd over verdeling budgetten voor Jeugdhulp en Wmo 2015 en over de aanzienlijke kortingen in de komende jaren (t/m 2019).</p> <p>In de 2de kwartaalrapportage is wel de financiële stand van zaken weergegeven (de kwartaalrapportage is nog niet gebaseerd op de MSD²).</p> <p>De gemeente heeft de begroting onderzocht. Hoewel deze eerste begroting nog niet op alle punten voldoet, is het advies van de financiële werkgroep om deze wel vast te stellen.</p> <p>De gemeente vraagt het positieve resultaat ad € 566.000 conform de afspraken en weerstandscapaciteit terug te laten vloeien naar de gemeenten.</p> <p>Voor Opmeer betekent dit een tekort van € 294.000. Na de vangnetconstructie resteert een tekort van € 83.000. In de</p>	<p>De brief van 23 dec. 2014 geeft een goede toelichting incl. de onzekerheid over de toereikendheid van budgetten. Duidelijk is dat de kanteling essentieel is voor betaalbare zorg.</p> <p>Er is deels zicht op de financiële voortgang van de jeugdzorg door ICT-problemen. Er wordt hard gewerkt om het inzicht verder te verbeteren.</p> <p>In het 3de kwartaal zal een meer inhoudelijke discussie over Werksaam plaatsvinden en is het doel om invulling te geven aan 10% van het participatiebudgets gereserveerd voor specifieke gemeentelijke wensen.</p> <p>Het AB van WerkSaam heeft op 18 juni de jaarstukken 2014 vastgesteld. Er is nog geen terugkoppeling over de vraag van de gemeente in de raad geweest.</p> <p>Als deze last structureel is, zal de reserve fors aangesproken worden. (in de paragraaf weerstandsvermogen in de Programmabegroting is het risico</p>

¹ RTA: Regionaal TransitieArrangement

² MSD: Monitor Sociaal Domein

RKC Medemblik – Opmeer

gemeenten zelf dragen.	begroting is hiervoor € 105.000 gereserveerd. (zie ook 12)	van decentralisaties uitgewerkt)
Aanbeveling 11. Inzicht en grip op de kosten per gezin		
<p>Rapportage decentralisatiemonitor West-Friesland, Wmo-kantoor. Via de beleidskaders (AWBZ naar Wmo) is inzicht gegeven in demografische ontwikkelingen.</p> <p>In de RTA wordt het belang van integraliteit (1 gezin, 1 plan) genoemd en is inzicht gegeven in huidige financieringsvormen per regio, per gemeente, per aanbieder.</p> <p>In de bijlage Toegang Opmeer zijn de kengetallen van de 1^e en 2^e lijns zorg voor Opmeer en aantallen, soorten zorg en welke organisaties dit leveren aangegeven.</p> <p>In de presentatie gebiedsteam (maart 2014) is een zorgpiramide opgenomen over de situatie in Opmeer.</p>	<p>In de monitor zijn de kosten van AMBZ en Wmo per product, inwoner en cliënt inzichtelijk gemaakt voor de Westfriese gemeenten.</p> <p>Doordat gekozen is om een individuele voorziening in een beschikking vast te leggen, is er goed zicht op de afgegeven beschikkingen (zie 1^e kwartaalrapportage).</p> <p>Er is geen inzicht in de kosten. In 2015 en 2016 wordt (landelijk) de gemeentelijke MSD ontwikkeld.</p> <p>Hierin staat dat 15% (253 van de 1683 gezinnen) een zorgvraag hebben.</p>	<p>Door complexiteit (veel zorgvormen, diversiteit instellingen, verschil bronnen, onzekerheden, etc.) is er nog geen grip op de kosten per gezin.</p> <p>Een individuele beschikking geeft de mogelijkheid om optimaal inzicht te krijgen in de doelgroep. Opmeer steunt daarbij sterk op de gemeente Hoorn die optreedt als contractmanager.</p> <p>De MSD moet ook inzicht geven in de beweging in de piramide van zorg en ondersteuning (op wijkniveau). Momenteel is er dus geen inzicht op gezinsniveau.</p> <p>Uitbreiding van deze zorgpiramide met de kosten, zou veel inzicht geven. Dat is zeer bruikbaar voor de raad als monitoringinstrument.</p>
Aanbeveling 12. Lokaal en regionaal risicomanagement		
<p>Raadsinformatiebrief (23 dec. 2014) over <u>jeugd zorg en Wmo o.a.</u> over bestuurlijk draagvlak risicodeling.</p> <p><u>Jeugd zorg</u>: de budgetten zijn gebaseerd op historische budgetten. Risico's worden veroorzaakt door variatie in trajectprijzen. Voor het opvangen van extra uitgaven binnen de decentralisaties heeft de gemeente een reserves beschikbaar gesteld van € 500.000 voor het jaar 2015 en € 500.000 voor het jaar 2016.</p> <p>Begroting 2015 WerkSaam/ en Pro-forma begroting 2016: op de korte termijn loopt Opmeer het financiële risico niet uit te komen met het budget binnen het sociaal domein.</p>	<p>Berenschot heeft onderzoek uitgevoerd naar de vorm van risicodeling. Er is een advies en uitwerking gegeven voor een model van risicodeling.</p> <p>In maart 2015 is een actualisatie uitgevoerd met als belangrijkste doel de ratio van het weerstandsvermogen te bepalen. Het resultaat is zowel aan het college van B&W als aan de gemeenteraad ter kennisneming voorgelegd.</p> <p>Advies gemeente: de begrotingen aanpassen op de Risicoparagraaf, om daarin aan te geven welke risico's hieruit voortvloeien voor de deelnemende gemeenten.</p>	<p>Er is bestuurlijk vastgesteld dat er onvoldoende draagvlak is voor risicodeling. Dit is niet teruggekoppeld naar de raad.</p> <p>De paragraaf in de Programma-begroting 2016 zal een actuele risico-inventarisatie versie bevatten. Vervolg hierop is nu de vertaalslag naar te nemen maatregelen.</p> <p>De reserve decentralisaties is nog niet gekoppeld aan de recent uitgevoerde risico-inventarisatie.</p> <p>De primitieve begroting 2016 van WerkSaam wordt in oktober 2015 aangeboden voor een inhoudelijke discussie in de raad.</p>
Aanbeveling 13. Overwogen keuze wijze van inkoop		
<p>In het RTA zijn kaders voor inkoop jeugd zorg 2015 voor de centrumgemeente geëxpliciteerd.</p> <p>Raad 6 februari 2014: akkoord over aanwijzing contractpartner voor inkoop <u>Jeugd zorg 2015</u> (Hoorn) en over organisatie, randvoorwaarden en financiering inkoopproces.</p> <p>Opmeer heeft meegelopen in de regionale aanbesteding van Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp. Bij de aanbestedingsprocedure stond zorgcontinuïteit centraal.</p>	<p>O.a. continuïteit huidige aanbieders en taakstelling van 15% (waarvan 11% innovatie).</p> <p>De gunningsvoorstellen zijn voorgelegd aan het college ter besluitvorming.</p> <p>Het inkooptraject voor de nieuwe begeleidingstaken Wmo in 2015 liep volgens planning. In september 2015 is de raad geïnformeerd over inkoop 2016 en 2017.</p>	<p>Er is nog geen zicht op het halen van deze doelstellingen. 2015 is een overgangsjaar voor inkoop. Inkoop is ook een onderdeel in het rapport van Berenschot. Gesteld is dat toekomstige inkoop mede bepaald wordt door innovatie op het gebied van inkoop en door kostenreductie door efficiency.</p> <p>Uit het memo aan de raad blijkt een adequate overweging voor keuzes bij de inkoop.</p>

2.3 Conclusies

Behandeling RKC-rapport: Raadsbesluit

- Het RKC-rapport met de conclusies en aanbevelingen is door de raad behandeld: zij heeft opdracht aan het college gegeven om de raad voor 15 februari 2014 te rapporteren op welke wijze uitvoering gegeven wordt aan de aanbevelingen. In de raadsvergaderingen van februari 2014 is dit niet expliciet teruggekoppeld. Deze raadsvergaderingen stonden wel in het teken van het oppakken van decentralisaties en noodzakelijke besluitvorming over bijvoorbeeld inkoop, verordeningen en beleidsplannen (zie overzicht bijlage 1). De organisatie is volop verder gegaan met het voorbereiden van de decentralisaties en oprichting van de werkorganisatie WerkSaam. Hoewel de raad hierbij wel volop betrokken is, is niet aan de voorkant duidelijk geworden hoe uitvoering van aanbevelingen zou gaan plaatsvinden.
- Het college heeft planningsoverzichten opgesteld voor de raad (april 2013 en maart 2014) welke behandeld zijn in de commissies. Deze planningsoverzichten geven een goed beeld wat het college en de raad kunnen verwachten, inclusief besluitvormingsmomenten en keuzevrijheid van de raad. De onderdelen van de aanbevelingen zijn hierin ook in meer of mindere mate opgenomen, uitgezonderd de aanbevelingen 4 (outcomedoelstellingen), 5 (programmabegroting) en 11 (grip kosten per gezin).
- Bij het oppakken van de aanbevelingen is geen onderscheid gemaakt op basis van de prioriteit (hoog, midden of laag), die de aanbevelingen oorspronkelijk in het RKC-rapport hebben meegekregen. Deze prioriteitsstelling was gebaseerd op een workshop met raadsleden op 7 oktober 2013. In de planning heeft deze prioriteitsstelling geen rol gespeeld. Door de raad is hier ook niet expliciet om gevraagd. Het oorspronkelijke raadsvoorstel van 19 december 2013 gaf op dit punt ruimte bij de uitwerking. De prioriteitsstelling was bedoeld als hulp bij de keus voor opvolging van aanbevelingen, maar is niet als zodanig gebruikt en had mogelijk achterwege gelaten kunnen worden.

Opvolging van aanbevelingen

Het RKC onderzoek naar de opvolging van de decentralisaties heeft plaatsgevonden ongeveer 2 jaar na afronding van het eerdere onderzoek. Dit betekent een relatief korte implementatieperiode. Ook het bewegende beleidsveld en onzekerheden (hoeveel krijgt de gemeente van het rijk) kenmerkten deze periode.

De gemeente (raad, college en organisatie) heeft veel energie, tijd en aandacht besteed aan het realiseren van de transitie van de decentralisaties, conform de belangrijkste opgaven van het Westfriese beleidskader: de organisatorische en financiële opgave van de transitie. In de jaarstukken 2014 is aangegeven dat de verstrekte informatie en discussie, door tijdsdruk, niet in alle gevallen de diepgang heeft gekregen, die men in Opmeer gewend is.

Het betekent enerzijds dat aanbevelingen zijn opgevolgd en anderzijds dat een aantal aanbevelingen nog steeds van belang zijn bij de transformatie: zoals grip op budgetten, kosten per gezin en outcome doelen.

Veel van de aanbevelingen hebben aandacht gekregen, ook in de werkgroep Decentralisaties, en zijn opgevolgd. Er is focus geweest op de eigen opgaven (aanbeveling 1), die overigens in de transitie beleidsmatig, financieel en organisatorisch bepaald was. Het is nu van belang dit te monitoren en bij de transformatie verdere keuzes te maken. Dit geldt voor Opmeer vooral voor de Jeugdzorg. De gemeente Opmeer heeft de ambitie de instroom naar de specialistische, dure zorg te voorkomen en gaat nu meer inzetten op inkoop van nieuwe producten (Wmo), vanaf 2017 integraal aanbesteden en innovatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de innovatieagenda van gemeente Hoorn en er komt een specifieke Opmeerse innovatieagenda. Het is belangrijk de eigen opgaven en visie een duidelijke plek hierin te geven en hier met de raad het gesprek over te voeren. In oktober 2015 staat deze op de agenda van de Commissie SZ.

De inhoudelijke afweging van keuzes is soms lastig te volgen en terug te koppelen naar de beleidskaders, mede door de grote mate van informatievoorziening (aanbevelingen 2, 3). De

RKC Medemblik – Opmeer

afweging kan sterker gericht zijn op het bepalen van outcome doelstellingen. Er is ook nog geen samenhangende integrale sturing op outcome van het sociale domein (aanbeveling 4). Hiermee kan de gemeente steviger sturen op de balans tussen zorgcontinuïteit en sturen op de financiële kaders/budgetten¹. Het kan ook betekenen dat andere beleidskeuzes gemaakt worden en het geeft ook grip op de wijze van omgang met de innovatieagenda. In de P&C-cyclus hebben de nieuwe taken een plek gekregen (aanbeveling 5). Wel moet de risicoparagraaf geactualiseerd worden, en vertaald worden naar de benodigde reserves voor de berekening van het weerstandsvermogen.

Aanbevelingen 6, 7, 8 en 9 hebben veel aandacht gekregen om te zorgen dat de organisatie klaar was op 1 januari 2015. Er is ervaringsgericht gestuurd op het waarmaken van het uitgangspunt om een efficiënt en effectief wijkteam te formeren. Zoals in elk proces zijn daar verdere stappen in mogelijk, bijvoorbeeld om in de toekomst een aantal scenario's te onderzoeken (inclusief hoe andere gemeentes wijkteams formeren). Vanuit financieel streven lijkt het zeer wenselijk dat er wel 'stevig doorgestapt' wordt in de aanpak van het risico op gebied van Jeugdzorg (aanbeveling 10 en 12). Dit betekent ook dat aanbeveling 11 (grip kosten per gezin) en 13 (evaluatie en keuzes inkoop) van belang blijven. Wij adviseren juist die aanbevelingen in de komende periode op te volgen, en daar zien we goede initiatieven voor, en te verantwoorden aan de raad. Het uiteindelijke doel is dat de raad zicht krijgt op de realisatie van de ambities op de maatschappelijke doelen .

Betrokkenheid van de raad

- De betrokkenheid van de raad is duidelijk zichtbaar geweest in o.a. werkgroep Decentralisaties en vragen in reguliere commissie- en raadsvergaderingen. In de periode van februari – mei 2014 is de aandacht minder geweest door de verkiezingen.
- De plannings van 2013 en 2014 zijn leidend geweest, maar deze zijn niet zichtbaar gekoppeld met de aanbevelingen van de RKC. Wel zijn zij tussentijds besproken en bijgesteld. Er is niet geëvalueerd of de planning gehaald is.
- Er is veel met de raad gesproken en er is veel informatie gedeeld. De snelle veranderingen in het sociaal domein konden direct gedeeld worden zodat ook voortgang gerealiseerd werd. Blijvende oriëntatie op deze dialoog en structuur van informatieverschaffing is nodig om zowel benodigd tempo, gedragenheid en besluitvorming mogelijk te blijven maken.
- De RKC-aanbevelingen zijn in het begin uitgebreid besproken in de commissie Samenlevingszaken van 27 november 2013 en de raadsvergadering van 19 december 2013. Daarna zijn zij niet meer expliciet besproken in de raad.
- Afsluitend is het zinvol de rol en bestaan van de werkgroep Decentralisaties te evalueren en zonodig aan te passen. Belangrijke thema's daarbij zijn de informatievoorziening versus het stellen van kaders en de controle bij het realiseren van de transformatie.

---

¹ De beoordeling van de impact van de meicirculaire op de budgetten 2016 is daarbij essentieel.

3 Opgvolging ‘Quick scan grondbeleid’

3.1 Kernegegevens

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de kernegegevens van de quick scan grondbeleid.

Tabel 3.1 Kernegegevens van de quick scan grondbeleid

Gemeente:	Opmeer (en Medemblik)
Titel rapportage:	Quick scan Grondbeleid in Medemblik en Opmeer 2013 / 2014
Doelstelling:	Een overzicht geven van de algemene ontwikkelingen en uitgangspunten van grondbeleid en de stand van zaken op kernpunten binnen de gemeente Opmeer. De uitkomsten zijn gericht op ondersteuning en versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad bij grondbeleid en grondexploitaties.
Periode:	Oktober 2013 – mei 2014
Aanbevelingen in het onderzoeksrapport:	
1.	Evalueer gezamenlijk de wijze van de rolverdeling tussen raad en college . Betrek hierbij het gebruik en de werking van de instrumenten die voor de raad en het college beschikbaar zijn. Overweeg bijvoorbeeld of de raad, naast de vaststellende rol bij notities, ook een meer bepalende rol heeft bij keuzes van beleid die gericht zijn op de beleidsdoelstellingen.
2.	Het is belangrijk de verantwoording van de manier waarop de kaders (grondbeleid) worden gebruikt, inzichtelijk te maken aan de raad. Daarbij is het van belang om: a. de wijze van verantwoording door het college aan de raad met elkaar inhoudelijk te bespreken , uitgaande van de instrumenten die beschikbaar zijn; b. de koppeling van grondbeleid aan verschillende programma's in de begroting duidelijker te maken: het SMART maken van deze doelen en het leggen van de verbinding met de grondexploitaties kan inzichtelijker; c. de invulling van de actieve informatievoorziening aan de raad mede hierop te richten.
3.	Een standaard opzet voor de presentatie van voorstellen over grondexploitaties voor de raad, maakt het voor de raad makkelijker om te sturen en toezicht te houden. Belangrijke elementen in een dergelijke opzet zijn onder andere: koppeling aan gemeentelijke doelstellingen, afweging van de rol van de gemeente, financiële criteria, risico-inschatting en -beheersing, planning en uitvoering.
4.	Dit kan ook bijdragen aan de helderheid (eenduidigheid) rondom besluitvorming en evaluatie : projecten kunnen op dezelfde manier behandeld worden en aandacht vooraf en achteraf voor alle relevante afwegingscriteria is gewaarborgd. Het gebruik van de uitgangspunten en criteria uit de NGB van Medemblik ligt hierbij voor de hand.
5.	Een duidelijk integraal overzicht (procedureel, strategisch, financieel, uitvoeringsniveau) van alle grondexploitaties – in één oogopslag – ontbreekt. Zo'n overzicht kan zowel de raad, het college en de organisatie ondersteunen bij afwegingen ten aanzien van grondexploitaties.
6.	Overweeg om meer aan de voorkant kaders te stellen zodat de informatievoorziening richting de raad een duidelijke structuur krijgt en de uitvoering ook gericht kan worden getoetst.
7.	Overweeg of het ook voor Opmeer in de toekomst zinvol is om te gaan werken met scenario's , zodat de raad aan het begin van nieuwe projecten meer inzicht krijgt in mogelijke financiële effecten.

3.2 Opgvolging aanbevelingen

Bestuurlijke reactie

Het college geeft in haar bestuurlijke reactie aan, dat bij de bespreking van dit rapport de raad ook geïnformeerd zal worden over de projecten en grondexploitaties die op dit moment actueel zijn.

In het nawoord op de bestuurlijke reactie adviseert de RKC de raad om juist ook los van de huidige projecten (op iets meer afstand) vanuit het belang van kaderstelling bij grondbeleid het gesprek aan te gaan. In de presentatie voor het voeren van dit gesprek is primair ingegaan op de kaderstelling en de rollen. Bij de opvolging van aanbeveling 1 en 6 lichten we dit verder toe.

Stand van zaken per aanbeveling

Uit verschillende documenten, beleidsstukken en besluitenlijsten die sinds de afronding van de Quick scan grondbeleid (mei 2014) zijn verschenen hebben we een beeld gevormd van de opvolging van de aanbevelingen (zie bijlage 2). Aanvullende informatie is verkregen uit het

RKC Medemblik – Opmeer

interview met de contactpersoon. Het overzicht van de opvolging met onze reflectie hierop is gepresenteerd in onderstaande tabel.

Tabel 3.1 Overzicht van de opvolging van de aanbevelingen uit de 'Quick scan grondbeleid' met reflectie van de RKC

Behandeling /Planning	Opvolging	Reflectie
Aanbeveling 1. Wijze van rolverdeling		
Commissie BZV ¹ (9 okt. 2014)	Is besproken in een besloten commissie aan de hand van een presentatie.	Uit het beknopte verslag en de presentatie blijkt dat er is stilgestaan bij de rolverdeling, rolinvulling, de werking van instrumenten, de kaderstelling (zie 6) en of er informatie gemist wordt. Uit het ambtelijk wederhoor is naar voren gekomen dat de commissie tevreden was en deze informatievoorziening graag jaarlijks te willen herhalen. Wel zullen te nemen keuzes meer toegelicht worden in toekomstige voorstellen. Indien er meerdere opties worden voorgelegd kan de raad daarmee een meer bepalende rol krijgen bij het beleid gericht op de beleidsdoelstellingen.
Aanbeveling 2. Verantwoording: a. Bespreken b. Koppeling aan programma's c. Actieve informatievoorziening		
Commissie BZV (9 okt. 2014)	Is besproken in de commissie	De aanbevelingen zijn in de geest van de adviezen opgevolgd: <ul style="list-style-type: none"> • In de commissie van 9 oktober 2014 is afgesproken dat jaarlijks een mondelinge toelichting zal worden gegeven op de grondexploitaties. • Ook is een concept van de paragraaf grondbeleid apart in de commissie BZV (van 18 juni 2015) behandeld en toegelicht. • In het interview is aangegeven dat er al op actieve wijze invulling wordt gegeven aan de actieve informatieplicht.
Aanbeveling 3. Presentatie		
Commissie BZV (9 okt. 2014)	Toegezegd: overzicht in één oogopslag in de jaarstukken 2014	In de paragraaf grondbeleid van de jaarstukken 2015 is een verkeerslichtenrapportage opgenomen. Dit biedt de raad in één oogopslag inzicht in de voortgang van de grondexploitaties.
Aanbeveling 4. Besluitvorming en evaluatie		
Commissie BZV (9 okt. 2014)		In het interview is gemeld dat bij toekomstige nieuwe projecten of bij de afsluiting van lopende projecten aan deze aanbeveling opvolging wordt gegeven. Dit speelt momenteel niet.
Aanbeveling 5. Integraal overzicht t.b.v. afwegingen		
Commissie BZV (9 okt. 2014)	Toegezegd: een overzicht in één oogopslag in de jaarstukken 2014	Met het verkeerslichtenmodel in de paragraaf grondbeleid in de jaarstukken 2014 wordt meer inzicht geboden. Het verkeerslichtenmodel voldoet aan het voorbeeld dat de RKC heeft overgenomen. De raad heeft daarnaast de mogelijkheid om ook aanvullende informatiewensen op te laten nemen.
Aanbeveling 6. Kaders aan de voorkant		
Commissie BZV (9 okt. 2014)	In de presentatie aan de raad is een opsomming gegeven van de kaderstellende documenten van de raad.	In de commissie BZV is stilgestaan bij het wettelijk kader, met o.a. het Besluit Begroting en Verantwoording en het gemeentelijk beleidskader. Door deze beschrijving van de kaders en de rolverdeling is er duidelijkheid gekomen over deze rol van de raad. Uit het interview is naar voren gekomen dat de raad geen behoefte heeft aan aanvullende kaders en is gemeld dat er sprake is van een voldoende duidelijke informatievoorziening aan de raad. (zie ook hfst 4). Dit gebeurt zowel gevraagd als ongevraagd. De raad heeft ook niet aangegeven bepaalde informatie te missen.
Aanbeveling 7. Scenario's		
Commissie BZV (9 okt. 2014)	Scenario's zijn in commissievergadering toegelicht.	Binnen de organisatie wordt gewerkt met scenario's voor de grondexploitaties. Deze gevoeligheidsanalyses met vermelding van effect op het resultaat zijn bij de besloten commissievergadering van 9 oktober 2014 ook toegelicht voor de grote grondexploitaties..

¹ Commissie BZV: Commissie Bestuurlijke Zaken en Verantwoording

RKC Medemblik – Opmeer

3.3 Conclusies

Behandeling RKC-rapport in de raad

- Het rapport is op 12 juni 2014 toegelicht door de RKC. De commissie BZ&V heeft voorgesteld de aanbevelingen terug te laten komen in een informatieve bijeenkomst over grondbeleid.
- De gemeenteraad heeft dit voorstel overgenomen op 26 juni 2014.
- In een besloten bijeenkomst van de commissie BZ&V zijn aan de hand van een presentatie zowel de aanbevelingen van de RKC als de actualiteit van de grondexploitaties besproken.
- Dit proces heeft er weliswaar toe geleid dat aanbevelingen door het college zijn opgepakt, echter niet op basis van een specifiek besluit van de gemeenteraad. Er is namelijk geen inhoudelijk voorstel aan de gemeenteraad hoe er met de aanbevelingen van de RKC wordt omgegaan. Er heeft geen expliciete besluitvorming (in de openbaarheid) plaatsgevonden over opvolging van de aanbevelingen uit het rapport.

Opvolging aanbevelingen

- De RKC begrijpt dat de risico's van de grondexploitaties in beslotenheid worden besproken omdat dit de onderhandelingspositie van de gemeenteraad raakt. Dit argument geldt echter niet voor de bespreking van de aanbevelingen uit het rapport van de RKC.
- Het verkeerslichtenmodel is toegevoegd aan de paragraaf grondbeleid van de jaarstukken (aanbeveling 3, 5). Dit biedt de raad meer inzicht in de voortgang van de grondexploitaties.
- Er zijn toezeggingen in de besloten commissie gedaan om de aanbevelingen van de RKC over de start en evaluatie van projecten over te nemen (aanbeveling 3, 4). In het ambtelijk wederhoor is gebleken dat de voortgang op deze aanbevelingen worden opgenomen in de paragraaf grondbeleid.
- De overweging om kaders meer aan de voorkant te stellen (aanbeveling 6) in het oorspronkelijk rapport, was o.a. ingegeven doordat de raad een neutraal gevoel had bij de ruimte om te kunnen sturen bij het grondbeleid. De huidige kaders zijn toegelicht en besproken, waarbij de raad geen aanvullende kaders heeft gesteld. (Zie verder hoofdstuk 4)

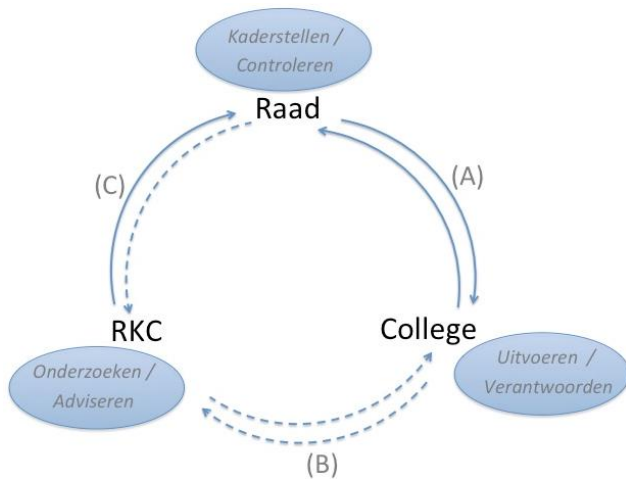
Betrokkenheid raad

- Het rapport is toegelicht in de raadscommissie en besproken in de raad.
- Er heeft een ambtelijke toelichting plaatsgevonden in de besloten raadscommissie. Daarbij was er gelegenheid om vragen te stellen aan zowel de betrokken bestuurder als de betrokken ambtenaren.
- De ruimte voor de wijze van invulling bij een aantal aanbevelingen in het rapport van de RKC in combinatie met het procesgerichte voorstel van de raad van Opmeer en het ontbreken van inhoudelijke formele besluitvorming in de raad (zie hiervoor), heeft effect op de betrokkenheid van de raad.
- Ook kan het bovenstaande de controle op de doorwerking van het RKC-rapport lastig maken, waarbij opgemerkt zij dat de raad via het extranet wel kennis heeft kunnen nemen van presentatie en verslag in de commissie. Door het maken van duidelijke inhoudelijke afspraken kan deze situatie worden verbeterd. (Zie verder hoofdstuk 4)

4 Slotbeschouwing op samenspel raad, college en RKC

De conclusies van de afzonderlijke onderzoeken zijn in de voorgaande hoofdstukken behandeld. Het samenspel tussen raad, college en RKC beïnvloedt de doorwerking van aanbevelingen. We geven daarom in dit hoofdstuk, gebaseerd op onze waarnemingen, een slotbeschouwing hoe wij kijken naar het samenspel raad/college en RKC relevant voor deze doorwerking. We noemen specifiek die zaken, die betrekking hebben op procedures en het omgaan met RKC-rapporten. Het doel is het versterken van de kaderstellende rol van de raad, daarom is dit hoofdstuk specifiek bedoeld voor de raad. De in dit hoofdstuk opgenomen bullets hebben betrekking op versterking van de kaderstellende rol door de raad. De subbullets zijn bijbehorende adviezen.

In figuur 4.1 is de wisselwerking weergegeven tussen raad, college en RKC. A) geeft weer dat er frequent contact is tussen raad en college over de onderwerpen, die door de RKC onderzocht zijn. B) Tussen college en RKC is feitelijk alleen het bestuurlijk wederhoor geformaliseerd. C) De raad ontvangt het jaarplan, groslijst, onderzoeksopzet en rapporten van de RKC en heeft o.a. de gelegenheid om onderwerpen aan te dragen, richting te geven en vragen te stellen.

Figuur 4.1. Samenspel tussen raad, college en RKC

Als je kijkt naar dit samenspel in Opmeer is de hoofdconclusie dat er heel veel zaken gerealiseerd worden. Dit komt mede door de informele organisatie, de betrokkenheid van college en raad op elkaar en de pragmatische aanpak.

STERK

- College en organisatie stellen zich actief op wat betreft het informeren van de raad over beleidsontwikkelingen. (A)
- Vaste verantwoording van de uitvoering van het beleid zijn te vinden in de P&C-cyclus en nieuwe ontwikkelingen worden hierin opgenomen. (A)
- Bij dit opvolgingsonderzoek is naar voren gekomen dat de ambtelijke organisatie, college en raad zeker bij de behandeling kort na afronding van een RKC-onderzoek goed kennisnemen van en gebruikmaken van het onderzoeksrapport. Raad en college spreken zich vaak positief uit over RKC rapporten. (C, A en B)

VERBETER- /AANDACHTSPUNTEN

- In de periode na de behandeling van rapporten is er wel (ambtelijke) opvolging, al lijkt deze soms iets af te staan van de oorspronkelijke aanbevelingen en terugkoppeling naar de raad. Dit zien we vooral als concrete afspraken met de raad ontbreken over de opvolging van aanbevelingen en er gelegenheid is voor een vrije invulling (het hoe?). Er kan bewust voor deze werkwijze worden gekozen, maar hierbij bestaat wel het risico dat het doel van de aanbeveling (het wat) niet gerealiseerd wordt. We merken wel op dat bij het recente onderzoek naar het armoedebeleid (2015) de concrete afspraken met de raad wel behoorlijk zijn verbeterd. (A)
- Een deel van de discussie en besluitvorming naar aanleiding van RKC-onderzoeken in Opmeer vindt in beslotenheid (grondbeleid) en/of commissies plaats. Daarbij wordt de keus voor opvolging van (een deel van de) aanbevelingen van de RKC niet altijd in officiële besluiten vastgelegd. Ook zien we dat incidenteel formele besluiten door de raad ontbreken. (A)
- Bij ontbreken van duidelijke besluitvorming over de aanbevelingen van de RKC ontbreken ook kaders voor gestructureerde evaluatie van de opvolging van de aanbevelingen. (A en C)

RKC Medemblik – Opmeer

KANSEN

- **Raad/college:** Zet in op formele besluitvorming over aanbevelingen van de RKC: wat gaat er wel/niet/in aangepaste vorm opgevolgd worden?
  - Formuleer in raadsbesluiten concreet per aanbeveling de opvolging, passend bij de ambtelijke capaciteit (college) en het gewenste doel (aanbeveling), zodat de raad een duidelijk toetsingskader heeft.
- **Raad/college:** Blijf afspraken maken over het tijdpad voor de uitvoering en de wijze van terugkoppeling richting de raad (ook tussentijds). Zorg dat ‘volgbaar’ is dat het doel van de aanbeveling (het wat?) gerealiseerd wordt. Dit is primair de verantwoordelijkheid van de raad.
  - Zorg voor terugkoppeling naar de raad wanneer de opvolging van aanbeveling anders ingevuld gaat worden, vanwege voortschrijdend inzicht of ambtelijke capaciteit.
- **RKC/raad:** Ga (indien gewenst) in overleg met de RKC over de gewenste vorm van rapporteren en aanbevelingen. Bijvoorbeeld tijdens de behandeling van rapport/groslijst/onderzoeksopzet.
  - Een *best practice* op dit gebied is dat een afvaardiging van raadsleden namens de raad ook overlegt met de RKC over de voorlopige resultaten en de doorwerking van rekenkameronderzoek in het beleid van de gemeente.¹
  - Maak (RKC) duidelijk onderscheid tussen aanbevelingen gericht op het doel en waar besluitvorming gevraagd wordt en adviezen gericht op de wijze van opvolging. Deze adviezen kunnen gezien worden als handreiking en hebben een vrijblijvend karakter.

BEDREIGINGEN

- **Raad/college:** Zorg dat een formele structuur werkbaar is (niet doorschieten, passend bij de schaal van de opgave). Richt de capaciteit vooral op de verbetering van de raadsbesluiten en terugkoppeling. In voorkeursvolgorde van de RKC geven we deze opties mee:
  - Optie 1: Overweeg (indien niet aanwezig) een algemeen monitoringsysteem voor raadsbesluiten, waarin raadsbesluiten over RKC-rapporten worden opgenomen;
  - Optie 2: Zorg voor structuur in periodieke agendering en terugkoppeling in een commissie;
  - Optie 3: Neem voortgang van opvolging RKC-rapporten op in de P&C-cyclus.
- **Raad/college:** De schaduwkant van de informele werkwijze in Opmeer is dat rollen, zoals bedoeld in het duale stelsel, soms minder sterk naar voren komen. Dat betreft ook de rollen van de raad (besluitvorming, kaderstelling, controle). Dit maakt het lastig om grip - in de zin van inzicht en mogelijkheid tot bijsturing - te houden op de opvolging van aanbevelingen.
  - Maak (de RKC kan dit aangeven) duidelijk onderscheid tussen aanbevelingen gericht op de opvolging van wettelijke en gemeentelijke kaders enerzijds en de opvolging van aanbevelingen gericht op de kaderstellende rol van de raad anderzijds. Over de laatste aanbevelingen kan de raad dan ook specifiek aangeven of zij deze aanbevelingen zelf wil opvolgen en wat zij daarbij nodig heeft van het college.

---

¹ Zie ook de brief ‘Actieplan lokale rekenkamers’, Ministerie Binnenlandse zaken, 7 juli 2015

Literatuur

Bekkers, V., Fenger, M. , Homburg, V. en K. Putters (2004). Doorwerking van strategische beleidsadvisering. Erasmus Universiteit Rotterdam en Universiteit van Tilburg.

Lemmens, E. (2014). Voorwerking, werking en doorwerking: een praktisch instrument voor het meten van het effect van rekenkamers. Beleidsonderzoek Online april 2014.

Ministerie van Binnenlandse Zaken (2015). Brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over: Actieplan lokale Rekenkamers (7 juli 2015).

RKC Haarlem (2014). Doorwerking van Onderzoeksresultaten: Op zoek naar Meerwaarde!?

Bijlage 1 Overzicht van besluiten en relevante stukken voor opvolging 'Kaderstelling in relatie tot decentralisaties'

Bijeenkomst	Behandeling aanbevelingen
Commissie SZ ¹ (27 nov. 2013)	Rapport RKC, toelichting door RKC en beantwoording vragen. Behandeling raadsvoorstel van 19 december 2013. Bespreking brief NVRR 'Rekenkamers zijn bezorgd over controle gat'
Raad (19 dec. 2013): Rapport Rekenkamercommissie	Raadsbesluit: 1. de conclusies en aanbevelingen zoals vermeld in paragraaf 1 van het rapport te onderschrijven; 2. Bij de inhoudelijke behandeling van de beleidskaders jeugdzorg en AWBZ te beoordelen of en in welke mate daarin tegemoet wordt gekomen aan de aanbevelingen van de RKC, en het college aan de hand daarvan te verzoeken uiterlijk 15 februari 2014 te rapporteren over de uitwerking van de aanbevelingen van de RKC, alsmede over welke onderwerpen wel en niet voor besluitvorming door de raad zijn aangewezen, inclusief de planning daarvan. 3. Een werkgroep 'Decentralisaties' in te stellen die aan de hand van bovengenoemde rapportage van het college (uiterlijk maart 2014) advies zal uitbrengen aan de raad over de onderwerpen die in het kader van de decentralisaties ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd en de planning hiervan.
Commissie SZ (15 jan. 2014) en (Raad (6 feb. 2014): <ul style="list-style-type: none"> • Vaststelling regionale beleidskaders Jeugdzorg en AWBZ • Oprichting Werkorganisatie West-Friesland voor uitvoering Participatiewet • Positionering Bureau Jeugdzorg Noord-Holland (BJZ NH) • Rapportage decentralisatiemonitor West Friesland • Inkoop en governance Jeugdzorg 2015 Inclusief advies Wmo-adviesraad over: <ul style="list-style-type: none"> • regionaal kader Jeugdzorg (onthoudt zich van positief advies) • regionaal kader AWBZ (door proceskarakter niet in staat een positief eindadvies te geven, wel vragen en adviezen) • regionale kaders in lokaal perspectief (gezien zoekproces onvoldoende handvatten om een positief advies te geven) 	Raadsbesluit o.a. : 1. BJZ NH aan te wijzen voor de uitvoering van Jeugdbescherming /Jeugdreclassering in 2015 voor de regio West-Friesland. 2. het Regionale beleidskader Jeugdzorg en het daarbij behorende Regionaal Transitie Arrangement (RTA) West-Friesland en Alkmaar vast te stellen 3. het Regionale beleidskader AWBZ vast te stellen (aanbeveling 7). 4. de notitie 'Regionale Beleidskaders Jeugdzorg en AWBZ in lokaal perspectief' vast te stellen. Dit gaat specifiek over de invulling voor de gemeente Opmeer (aanbeveling 7) 5. centrumgemeente Hoorn aan te wijzen als contractgemeente voor de bekostiging van de (boven-)regionale jeugdzorg 6. Dat het college uiterlijk in mei 2014 een voorstel voorlegt over het wel of niet delen van risico's en de keuzes hierin voor het jaar 2015. De doelen van het West-Friese beleidskader zijn: meedoen aan de samenleving voor alle inwoners - Versterken van het zelf organiserend vermogen van (groepen) inwoners – Mogelijk maken van eigen kracht/vraag gestuurde inrichting. Niemand tussen wal en schip/professionele ondersteuning. De belangrijkste doelstellingen zijn van organisatorische en financiële aard (opdrachtgever en regisseur aanbieders/ toegang, bezuinigen/ zachte landing bij pijnlijke keuzes voor burgers).
Presentatie van instellingen (10 dec. 2013)	Er zijn presentaties van instellingen (zoals MEE-NWH, bureau Jeugdzorg en Zorgbelang Noord-Holland) geweest aan raadsleden over aandachtspunten, ondersteuning etc. In de presentatie van Bureau Jeugdzorg is aandacht gegeven aan de situatie in Opmeer (aantallen en werkwijze)
Extra Commissie SZ (5 maart 2014): Notitie van 4 maart over	Het project is gericht om te werken naar één integrale toegang voor alle inwoners met zorgvraag. Hierbij zijn voorbeelden van

¹ Commissie SZ: Commissie Samenlevingszaken

RKC Medemblik – Opmeer

<p>toetsingscriteria project 'Toegang Opmeer'. Inclusief:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentatie jeugdzorg • Gebiedsteam Opmeer 'samen anders' • Jeugdzorg (concept) planning 2014 • Vragen Wmo-adviesraad 	<p>toetsingscriteria genoemd om de resultaten van het project te kunnen volgen. Er is een regionale pilot (incl. Wmo) geweest met als doelen: 1) proefdraaien in gebied 2) Komen tot regionale kaders. Over de pilot is geconcludeerd dat deze geslaagd is. Door commissieleden zijn veel vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over het project (criteria, nulmetingen, tijdschema, informatiemomenten en planning, zie verslag 5 maart). Opgemerkt zij, dat de projectplannen voor de transitie al besproken waren in de commissie SZ van mei 2013.</p>
<p>Commissie SZ (9 apr. 2014): Stand van zaken decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nota 3 april Project Toegang Opmeer • Jeugdzorg en introductie regionaal project • AWBZ/ Wmo • Participatiewet • Beantwoording vragen Wmo-adviesraad • Inspreken burger R.J.C. Derksen • Verslag van 5 maart 2014 	<p>In nota is aangegeven dat gebiedsteam start op 1 april 2014 met een aantal specifiek genoemde partijen. Met de input van Commissie SZ van 5 maart 2014 zijn 5 thema's gekozen voor de indicatoren: cliënttevredenheid voorop.</p> <p>In het verslag van 5 maart zijn afspraken gemaakt over de beantwoording van de vragen van de Wmo-adviesraad, het uitwerken van criteria, nulmetingen, tijdschema en informatie en een totale planning. In mei/juni 2014 moet dit leiden tot een lokale notitie.</p>
<p>Informerende bijeenkomst voor alle raadsleden uit de regio West-Friesland over de Participatiewet (14 mei in Hoorn en 26 mei 2014 in Opmeer)</p>	<p>Presentatie over 3 decentralisaties, voorgeschiedenis participatiewet, stand van zaken wetgeving, hoofdlijnen verandering en keuzes, proces en planning. Ook is er antwoord gegeven op ruim 50 detailvragen over de regelingen en uitwerking voor burgers.</p>
<p>Commissie SZ (21 mei 2014): Stand van zaken decentralisaties. Geen agendastukken. Mondelinge toelichting. Zie verslag van vergadering 11 juni 2014.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het gebiedsteam in Opmeer op 1 april als pilot gestart • Hoorn bezig met inkoop Jeugdzorg voor 2015 • In oktober volgt voorstel over risicodeling • Een regionale en lokale risico-inventarisatie komt in het voorjaar (2015) naar de raad. • Registratie nu nog Excel, wordt nieuw registratiesysteem • Participatiewet: meerderheid voor locatie pand Op/Maat
<p>Werkgroep decentralisaties (27 mei 2014). In nieuwe vorm 1^e keer bij elkaar. Werkgroep is bijeengewees op 18 juni, 10 sept., 29 sept., 17 nov., 8 dec.</p>	<p>Inventarisatie van behoeften en bespreking over welke informatie wel of niet naar commissie gaat. De doelstelling van de werkgroep is op informele wijze de besluitvorming voor te bereiden van de drie D's in commissies en raad.</p>
<p>Bijeenkomst cliëntenraden (3 juni 2014)</p>	<p>Verschillende keuzemogelijkheden bij de decentralisaties Onderzoek regionale aanpak decentralisatie breed</p>
<p>Raad (5 juni 2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raadsprogramma 2014-2018 met als titel Samen werken aan duurzame zorg, werk en welzijn. De raad heeft het raadsprogramma vastgesteld. 	<p>In het raadsprogramma is genoemd '<i>Met name vanwege de aanzienlijke (financiële) risico's waarmee de decentralisaties gepaard gaan, maar ook de grote belangen voor de inwoners wil de raad intensiever dan gebruikelijk op de hoogte gehouden worden van vorderingen en ontwikkelingen. Het college wordt verzocht bij haar uitwerking te bezien hoe deze rapportages zo efficiënt mogelijk kunnen plaatsvinden.</i>' Centraal in het raadsprogramma staan de decentralisaties.</p>
<p>Commissie SZ (11 juni 2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stand van zaken decentralisaties met alleen stukken over de participatiewet • Bespreking notitie beleidskeuzes Participatiewet: wat is de input van Opmeer? 	<p>De keuzenotitie gaat over de wetstechnische keuzes die uiteindelijk vertaald worden in een beleidsplan waarin aandacht zal moeten zijn voor de integrale samenwerking met de gemeente. Het beleidsplan zal ingaan per 1 januari 2015. De keuzenotitie is opgesteld voor alle 7 deelnemende West-Friese gemeenten.</p>
<p>Raads werkgroep 4D (vergadering 18 juni 2014): Memo van Afdelingen Welzijn en Sociale voorzieningen. Betreft: uitbreiding pilot Gebiedsteam Jeugd inclusief een bijlage over het monitoren van het gebiedsteam.</p>	<p>Bericht over de uitbreiding van het huidige gebiedsteam jeugd naar een gebiedsteam voor alle inwoners en leeftijden (cliënttoegang). Behandeling samenstelling Gebiedsteam en Netwerk Sociaal Domein voor gezamenlijke aanpak Wmo-onderwerpen (geen cliënten).</p>
<p>Commissie SZ (3 sept. 2014): Stand van zaken decentralisaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In de presentatie regionale inkoop jeugdzorg is ingegaan op de stand van zaken, de kaders voor inkoop, de gunningscriteria

RKC Medemblik – Opmeer

<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie stand van zaken regionale inkoop jeugdzorg (dhr. G. Bos, gemeente Hoorn) • Presentatie stand van zaken gebiedsteam Opmeer (mw. K. Heemskerk, coördinator) 	<p>zorgaanbieders en openstaande kwesties. Het doel voor het overgangsjaar 2015 is het bieden van zorg continuïteit, in stand houden noodzakelijke infrastructuur en beperken frictiekosten. In de presentatie is voor de inkoop Jeugdzorg aangegeven dat er een beoordeling van alle inschrijvingen komt op inhoudelijke gronden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de presentatie gebiedsteam is toelichting gegeven over beoogde resultaten, deelnemende organisaties, het wijkteam, afgegeven indicaties, en verbreding van Wijkteam 18+.
<p>Raad (18 sept. 2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raadsvoorstel en besluit instellen raads werkgroep burgerparticipatie 	<p>Bij het raadsprogramma is nadrukkelijk 'burgerparticipatie' besproken. Hiervoor is een raads werkgroep ingesteld die zorg draagt voor opstelling notitie Cliënt- en burgerparticipatie, inclusief de rol van dorpsraden en Wmo-adviesraad. Het streven is uiterlijk juni 2015 een advies aan de raad voor te leggen.</p>
<p>Commissie SZ (8 okt. 2014): Stand van zaken decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening Jeugdhulp • Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling • Verordening Wmo 2015 • Wijziging GR WerkSaam • Ruwe versie beleidsplan WerkSaam <p>Vaststelling van deze stukken in de Raad van 23 okt. 2014</p> <p>Het beleidsplan WerkSaam is van een zienswijze voorzien en door het AB (met vertegenwoordiging namens Opmeer door de wethouder van Opmeer) vastgesteld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de jeugdwet en de door de VNG opgestelde modelverordening is een verordening vastgesteld voor de gemeente Opmeer. Het college is het orgaan dat beschikkingen voor hulpverlening vaststelt. • De Wmo-adviesraad heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid van ongevraagd advies op 2 detailpunten. • De 19 gemeenten in Noord-Holland Noord werken zoveel mogelijk samen met als resultaat de Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling. Preventie staat centraal. • Met de verordening wordt toegang geregeld voor zowel de huidige Wmo-taken als enkele taken die vanuit de AWBZ worden overgeheveld naar gemeenten. • De wijzigingen GR WerkSaam betreffen de mogelijkheid om extra middelen vanuit de gemeente binnen WerkSaam te besteden en dat bij onvoorzienbaarheden DB, colleges en gemeenteraden gehoord zijn (hardheidsclausule). • In het bedrijfsplan, opgesteld door de 7 Westfriese gemeenten en SW¹ bedrijf Op/Maat, worden vanuit de kaders (vervolg blauwdruk) uitwerking gegeven over: financiën, strategische samenwerkingspartners, doelgroepen (werkzoekenden en specifiek jongeren, zelfstandigen en nuggers²) en doelen (van benutten van de verdien capaciteit, maatwerk in de zorgketen, behalen startkwalificatie, tot verstrekken bedrijfskapitaal, vinden van werk of opleiding), dienstverlening, inkomensbeleid, handhaving en fraudebestrijding, terugvordering en verhaal, cliëntenparticipatie. (Met in bijlage de kengetallen per gemeente).
<p>Commissie SZ (29 okt. 2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najaarsnota 2014 (programma 5 t/m 8) • Programmabegroting 2015 inclusief meerjarenraming 2016-2018 (programma's 5-8 en 11 Sociaal Domein) • Zienswijzen begroting 2015 WerkSaam en Begrotingsbijstelling Op/Maat <p>Vastgesteld in de raad van 6 nov. 2014</p>	<p>Vaststelling Najaarsnota 2014. Er is nog geen apart programma 11 Sociaal Domein. In Programma 8 Werk en Inkomen zijn per product (de verschillende uitkeringen participatie) de uitgaven en overschrijdingen gemeld en in Programma 7 Zorg en Welzijn zijn nog geen producten zichtbaar voor Jeugdzorg en Wmo (ingang per 1 jan. 2015).</p> <p>In de programmabegroting is er een aparte programma 11 Sociaal Domein. Inclusief veel aandacht voor Jeugdzorg. In de productenraming bij programmabegroting 2015 zijn per (sub-) product de lasten en baten van Jeugd, Wmo en participatie gegeven.</p> <p>Advies is om een positieve zienswijze uit te brengen op de begrotingsbijstelling Op/Maat 2014 en een positieve zienswijze op de begroting 2015. Met het advies om de begroting 2016 aan te passen op de Risicoparagraaf om daarin aan te geven welke risico's hieruit voortvloeien voor de deelnemende gemeenten.</p>

¹ SW: Sociaal werk(voorziening)

² Nugger: een niet uitkeringsgerechtigde

RKC Medemblik – Opmeer

<p>Commissie SZ (26 nov. 2014): Stand van zaken decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stand van zaken WIJKteam OpMEER (toelichting coördinator) • Zienswijzen beleidsplan en verordeningen WerkSaam • Voorstel intrekken verordeningen WWB • Voorstel aanpassen GR WerkSaam <p>Vastgesteld in Raad (18 dec. 2014)</p>	<p>Naar aanleiding van opmerkingen in de verschillende commissievergaderingen in West-Friesland en consultatie van de cliëntenraden in West-Friesland, is het beleidsplan op onderdelen gewijzigd. O.a. op percentage couleur locale naar 10% , tekst tegenprestatie, hoofdstuk Wsw.</p> <p>De verordeningen (re-integratie, afstemmings-, tegenprestatie, handhavings-, cliëntenparticipatie) zijn uiteindelijk vastgesteld door het AB van WerkSaam op 7 januari 2015.</p>
<p>Commissie SZ (14 jan. 2015): Stand van zaken decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raadsinformatiebrief (23 dec. 2014) Integratie uitkering Sociaal Domein • Uitvoeringsnotities Jeugdhulp en Wmo, nadere regels Jeugdhulp en Wmo, besluitregels en besluit Wmo 2015 	<p>In de raadsinformatiebrief is aangegeven hoe groot de integratie uitkering voor Opmeer is (€4 mln.) en hoe deze verdeeld is over inkoop jeugdzorg, inkoop Wmo 2015, apparaatskosten en transformatie/innovatie.</p> <p>De uitvoeringsnotities zijn ter kennisneming. De uitvoeringsnotities beschrijven alles wat binnen de gemeente nodig is om de toegang tot de jeugdhulp en Wmo vanaf 1 januari 2015 goed te laten verlopen. In de uitvoeringsnotitie Jeugdhulp zijn prestatie-indicatoren aangegeven op 5 gebieden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bereikbaarheid/uitval 2. Inzet van hulp 3. Werkwijze van Wijkteam 4. Klachten en bezwaren 5. Cliënttevredenheid
<p>Commissie SZ (18 feb. 2015): Stand van zaken decentralisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen i.v.m. de invoering Participatiewet • Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 • Verordening individuele studietoeslag 2015 • Beleidsregels bijzondere bijstand <p>Vastgesteld in de Raad (12 maart 2015)</p>	<p>In verband met de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015, moet er door de gemeenteraad een tweetal verordeningen worden vastgesteld: de verordening individuele inkomenstoeslag en de verordening individuele studietoeslag. De verordening Langdurigheidstoeslag vervalt. In de verordening is een inkomensgrens opgenomen van 120%.</p> <p>De beleidsregels bijzondere bijstand zijn aangepast (o.a. vervallen langdurigheidstoeslag), a.g.v. de invoering van de participatiewet.</p>
<p>Raad (12 maart 2015): Beschikbaarstelling participatiebudget 2016 WerkSaam</p>	<p>Overheveling participatiebudget 2016 naar WerkSaam conform art. 24 van de Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam.</p>
<p>Commissie SZ (8 apr. 2015): Stand van zaken decentralisaties.</p>	<p>Mondelinge toelichting door de portefeuillehouder o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cliënten die zorg ontvangen, hebben brief gehad dat zorg plaatsvindt tot herindicatie is geweest • Er komt info over aanbesteding Huishoudelijk Hulp door de regio • Kwartaalrapportage participatiewet is begin mei gereed.
<p>Commissie SZ (20 mei 2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportage Wmo 2015 en Jeugdhulp Opmeer Eerste kwartaal 2015 • Visie op de huishoudelijke hulp in de gemeente Opmeer, eerste aanzet tot een denkrichting voor Madivosa • Memo bij visievorming huishoudelijke hulp • Actualiteiten 	<p>De rapportage beperkt zich tot de extramurale begeleiding, de Jeugdwet en het Wijkteam OpMEER. De gegevens van Hoor, WerkSaam en zorgaanbieders is nog niet bekend. Gebruik wordt gemaakt van de Monitor Sociaal Domein (MSD)¹. De visie (soort rol bij vraagstuk) van Opmeer wordt ingebracht in het Madivosa van april 2015 voor de nieuwe aanbesteding en een eventuele hervorming van de huishoudelijke hulp. Het memo is gericht op een meningsvormende discussie over de wijze van organiseren Huishoudelijke Hulp en de nieuwe aanbesteding per 1 januari 2016.</p>
<p>Raad (4 juni 2015)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zienswijze jaarstukken 2014 GR Op/Maat en Voorjaarsnota 	<p>De zienswijze is in te stemmen met de jaarstukken 2014, de voorjaarsnota 2015 en de proforma begroting 2016 van de GR Op/Maat met uitzondering van het toevoegen</p>

¹ Zie <https://www.visd.nl/visd/beleidsinformatie-sociaal-domein-2015> . De monitor wordt vanaf augustus tweemaal per jaar gepubliceerd op www.Waarstaatjegemeente.nl

RKC Medemblik – Opmeer

<p>2015 en</p> <ul style="list-style-type: none"> pro forma begroting 2016 GR WerkSaam Westfriesland <p>(conform collegebesluit 26 mei 2015)</p>	<p>van het positieve resultaat ad € 566.000 aan de algemene reserve van WerkSaam, en de GR o.a. te vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> in jaarstukken 2015 beleidsinhoudelijke verantwoording op te nemen over de beleidsdoelstellingen 2015; een overzicht van de beschikbare en gerealiseerde investeringskredieten en verantwoording over de realisatie; het aantal uitkeringen terug te brengen om een overschrijding op het BUIG budget te voorkomen; de berekening van de bijdrage van de gemeenten jaarlijks te actualiseren, conform het bedrijfsplan; de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te actualiseren / de investeringsbegroting te specificeren; de begroting aan te passen (financiële kengetallen) conform de nieuwe regels uit het BBV. <p>In de voorjaarsnota 2015 zijn/ zullen voor programma Re-integratie KPI's benoemd voor uitstroom, werkplekken, kosten per traject, tevredenheid werk-gevers, instroom, aantal taal-trajecten. Voor programma Inkomen zijn KPI's benoemd voor instroom en uitstroom, reguliere plaatsingen Wsw-groep en creëren werkplekken.</p> <p>In de beoordelingen van begroting 2015 en proforma begroting 2016 is gesteld dat er geen beschrijving van risico's is opgenomen, zodat gemeenten dit kunnen meenemen in de berekening van hun benodigd weerstandsvermogen.</p>
<p>Raad (5 juli 2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> Jaarrekening 2014 Kadernota 2015 	<p>In begeleidingsbrief is aangegeven dat 2014 in teken stond van de transitie: tijdsdruk, tempo en ingrijpende voorstellen. De fundamenteën zijn gelegd, maar de transformatie en innovatie is voor alle gemeenten de grootste uitdaging.</p>
<p>Commissie SZ (2 september 2015):</p> <ul style="list-style-type: none"> verslag 20 mei 2015 presentatie hervorming HH 2de kwartaalrapportage 2015 Sociaal Domein (25 augustus 2015) Inkoop 2016/2017 Wmo en Jeugdhulp Stand van zaken Memo inzet couleur locale commissie 	<p>In de vergadering van 20 mei is de 1ste kwartaalrapportage besproken waarbij commissieleden diverse vragen stelden die door bestuurders beantwoord worden. Ook is er een presentatie geweest over de hervorming huishoudelijke hulp i.v.m. aanbestedingen per 1 januari 2015. Er is een visie gegeven op een aantal scenario's waarmee het college verder gaat.</p> <p>In de presentatie HH zijn inkoop- & verandescenario's aangegeven. In deze 2de kwartaalrapportage is verwoord dat er, door vraagstukken bij de gegevensuitwisseling en de facturatie, nog geen actueel beeld is te geven van het gerealiseerde zorgverbruik en de prognose voor het einde jaar. Wel is uitvoerig de stand van zaken weergegeven zowel op financieel vlak als over indicaties en trajecten van de verschillende zorgvormen (Wmo, PGB, Jeugdhulp). In het memo inkoop wordt ingegaan op de ontwikkelingen en besluitvorming betreffende de inkoop voor 2016 en 2017 van Wmo, HH en extramurale begeleiding.</p> <p>De memo inzet couleur locale geeft een shortlist aan voor mogelijke inzet van re-integratiemiddelen voor 'couleur locale'. Voor Opmeer gaat het om een bedrag van € 7.700.</p>
<p>Madivosa</p> <ul style="list-style-type: none"> Berenschot, Onderzoek risicodeling inkoop jeugdzorg & Wmo voor de samenwerkingsregio West-Friesland (januari 2015) 	<p>Op basis van de vraagstelling "Ontwikkel een advies over financiële risicodeling voor inkoop Wmo/Jeugdzorg in de regio West-Friesland heeft Berenschot onderzoek uitgevoerd. Berenschot sluit af met een variant die de gezamenlijke voorkeur van de gemeenten zou hebben en welke voorwaarden daaraan verbonden zijn. De conclusie is dat de voorkeur uitgaat naar een model van risicodeling met relatief kleine solidariteit component en een relatief grote component van verrekening. Dit model is uitgewerkt naar methodiek, interne beheersfunctie, producten, terugbetalingsregeling en afrekenen van de buffer.</p>
<p>Madivosa</p> <ul style="list-style-type: none"> Berenschot, Bestuurlijke inrichting sociaal domein van de West-Friese gemeenten, rapportage evaluatieonderzoek (juni 2015) 	<p>Dit onderzoek gaat o.a. over de bestuurlijke afspraken rond de gezamenlijke inkoop en contractbeheer voor Jeugd en Wmo. Doel is bestuurlijke bouwstenen aan te reiken voor de bestuurlijke inrichting in de komende jaren. Bouwstenen zijn o.a. gericht op: kantelen van de projectstructuur, doorontwikkeling en innovatie, welke een exploratieve strategie en structuur vergen.</p>

Bijlage 2 Overzicht van besluiten en relevante stukken voor opvolging 'Quick scan grondbeleid'

Bijeenkomst / Document	Behandeling aanbevelingen
Commissie BZV ¹ (12 juni 2014)	<p>Toelichting door RKC. De kaderstelling kan sterker in gemeente Opmeer (aanbeveling 1, 3, 4, 6). In de commissie vindt een discussie plaats over de noodzaak van kaderstellen. Besloten wordt om tijdens de informatieve avond over grondbeleid de discussie over noodzaak van kaderstellen mee te nemen en met een voorstel hierover te komen.</p>
Raad (26 juni 2014): Raadsvoorstel 14.0007376	De gemeenteraad neemt unaniem kennis van het rapport en geeft aan deze te bespreken in de commissie BZV. Er wordt door de raad geen richting of termijn meegegeven.
Commissie BZV (9 okt. 2014) (besloten)	<p>Aan de hand van een presentatie is ingegaan op de aanbevelingen van de RKC en de huidige stand van zaken van de grondexploitaties. Ook is er een presentatie gegeven over de actualisatie van de bouwgrondexploitaties 2014</p> <p>Conclusie van de commissie is dat er geen verdere actie meer nodig is op rapport RKC.</p>
Commissie BZV (juli 2015) (besloten)	Tijdens de bespreking van het bestuurlijk wederhoor is aangegeven dat tijdens een besloten vergadering in juli 2015 de actualisatie van de grondexploitaties is toegelicht. Deze stukken zijn niet meer door de RKC onderzocht, omdat er procesmatig geen veranderingen zijn geweest. De conclusies in dit rapport veranderen derhalve niet.

---

¹ Commissie BZV: Commissie Bestuurlijke Zaken en Verantwoording

Bijlage 3 Bestuurlijk wederhoor en reactie RKC

Rekenkamercommissie Medemblik – Opmeer
T.a.v. de heer H. Wokke (voorzitter)
Postbus 45
1687 ZG WOGNUM

Ons Kenmerk

15.0013974

Datum

4 november 2015

Afdeling

Samenlevingszaken

Onderwerp: Bestuurlijk wederhoor van het college op het concept eindrapport
'Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeente Opmeer 2012-2014'

Geachte heer Wokke,

We danken u voor uw concept-eindrapport (versie 9, 7 oktober 2015), en de mogelijkheid om hierop een bestuurlijke reactie te geven (bestuurlijk wederhoor). Op 30 september jl. is een conceptversie (versie 8, september 2015) toegelicht aan en inhoudelijk besproken met de wethouders mw. E. Deutekom-Muntjewerff en dhr. R. Heijtkink.

Voor Opmeer gaat het om de volgende twee onderzoeken:

1. Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein (november 2013);
2. Quick scan Grondbeleid 2013/2014 (maart 2014).

We hebben met belangstelling kennis genomen van uw conceptrapport en met name de conclusies en aanbevelingen. We gaan hieronder per onderzoek hierop in. Dit geldt niet voor uw slotbeschouwing in hoofdstuk 4, die specifiek bedoeld is voor de raad.

1. Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein (november 2013)

We kunnen ons in het algemeen vinden in uw beschrijving van de stand van zaken van de uitvoering van de aanbevelingen en uw beoordeling daarvan. Op (kleine) onderdelen is er naar onze smaak weinig aandacht geschonken aan de complexe en tijdrovende omstandigheden waarin gewerkt moest worden aan de voorbereidingen op de nieuwe gemeentelijke taken op het gebied van jeugdzorg, Wmo en Participatiewet (oprichting WerkSaam) per 1 januari 2015.

RKC Medemblik – Opmeer

Wij zijn blij dat uw commissie vaststelt dat er, ondanks de tijdsdruk, aan veel van uw 13 aanbevelingen aandacht is besteed, en met name aan de informatievoorziening en actieve betrokkenheid van de raad.

Het RKC-onderzoek m.b.t. het sociaal domein vond halverwege de voorbereidingen op de nieuwe gemeentelijke taken plaats. Ook 2014 was nog een jaar waarin alle zeilen ambtelijk en bestuurlijk bijgezet moesten worden om op 1 januari 2015 hiervoor klaar te zijn. Hierdoor is aan onderwerpen als transformatie, risicomangement, inkoop en innovatie wellicht (nog) niet de aandacht geschonken kunnen worden die wenselijk is. In uw rapport laat u meermalen merken hiervoor begrip te hebben. De tijd staat echter niet stil, we werken lokaal en in regionale samenwerking hard door aan optimalisering van beleid en beleidsuitvoering, werkprocessen, informatievoorziening, verantwoording enz. Een klein voorbeeld in deze context: de raad neemt op 5 november a.s. een besluit over een Innovatie-agenda voor de jaren 2016-2018.

Uw commissie legt in de analyse en conclusies stevige nadruk erop dat er (nog) niet volledig inzicht bestaat in beleidsdoelen (op doelgroepenniveau), prestatie-indicatoren, kosten (tot op gezinsniveau) e.d. ontbreken. We zijn het met u eens dat op deze terreinen verdere verdieping en verbreding van gegevensverzameling gewenst is. We kijken daarbij kritisch naar waar grenzen in zicht komen, bij voorbeeld met het oog op wat het vraagt om ze te verzamelen, te monitoren en te analyseren en de beschikbare mogelijkheden hiervoor. Op het gebied van het budgetbeheer zijn inmiddels belangrijke vorderingen gemaakt; binnenkort beschikken we over volledig en actueel cijfermateriaal waarmee we de raad adequaat kunnen informeren. Ons wijkteam functioneert goed; wij zien op korte termijn geen aanleiding om het voor het jaar 2017 anders in te richten, we gaan daarin verder door met ervaringen opdoen en daarvan leren. Op basis daarvan zijn we voornemens om in 2017 hierover fundamentele beslissingen te nemen, waarbij we uiteraard ook gaan kijken naar ervaringen elders.

In dit deel van uw onderzoek stelt u ook nadrukkelijk de rol en betrokkenheid van de raad bij de ontwikkelingen in het sociaal domein ter discussie. Optimale betrokkenheid van de raad is belangrijk. Het is een wisselwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie om hieraan te (blijven) werken en elkaar hierop aan te spreken als dat aan de orde is. We dragen hiervoor gedrieën de gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het college stelt voor dat de raad mede op basis van het RKC-rapport en andere relevante documentatie haar prioriteiten en het bijbehorende tijdspad bepaalt. Wij zijn beschikbaar om de raad hierin te ondersteunen.

Het is onze verantwoordelijkheid om dit vervolgens ook regionaal voor het voetlicht te brengen. Naar onze mening gebeurt dit naar behoren (zowel ambtelijk als bestuurlijk). We opereren pro-actief en nemen actief deel en leveren onze bijdragen aan regionale bestuurlijke en ambtelijke gremia. Van 'alleen volgend' optreden, waarover de commissie rept, is naar onze mening geen sprake.

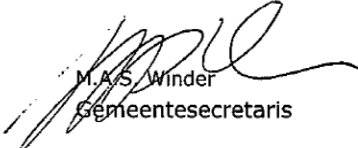
2. Quick scan Grondbeleid 2013/2014 (maart 2014)

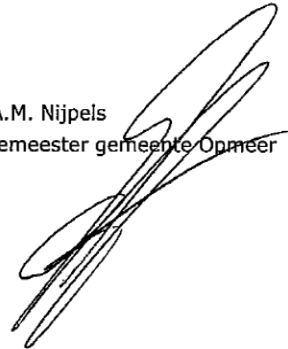
Wij hebben kennis genomen van uw conclusies over de opvolging van de door u gedane aanbevelingen in het rapport Quick Scan Grondbeleid in Medemblik en Opmeer 2013/2014. Met genoegen nemen wij kennis van uw constatering, in het overzicht van de opvolging van de aanbevelingen uit deze Quick Scan grondbeleid (tabel 3.1), dat de gedane aanbevelingen in de geest van de adviezen zijn opgevolgd. U heeft er begrip voor dat de risico's van grondexploitaties in beslotenheid worden besproken. U stelt echter vast dat er in de gemeenteraad geen expliciete besluitvorming over de aanbevelingen uit het rapport heeft plaatsgevonden. Op zich is dit juist maar naar onze mening heeft de gemeenteraad wel expliciet met deze procedure ingestemd. Juist vanwege de vertrouwelijkheid van de informatie over grondexploitaties heeft de raad immers al op 26 juni 2014 besloten het rapport af te doen in de commissie BZ&V en besloten zich in deze commissievergadering verder te laten informeren over het grondbeleid. Wellicht was het beter geweest de raad na de commissiebehandeling van 9 oktober 2014 de eindconclusie over de opvolging van de aanbevelingen te laten vaststellen. Wij zullen hierop bij toekomstige rapportages alert zijn.

Tot slot

Wij bedanken u nogmaals voor uw onderzoek en concept eindrapport en vertrouwen erop u met deze reactie naar tevredenheid te hebben geïnformeerd. Als u vragen heeft kunt u contact opnemen met dhr R. Luiks (0226 - 363382, 06 - 8321 4562, rluiks@opmeer.nl).

Hoogachtend,

M.A.S. Winder
Gemeentesecretaris

G.J.A.M. Nijpels
burgemeester gemeente Opmeer

Nawoord Rekenkamercommissie

Algemeen

Wij danken college en ambtenaren voor de openheid en gegeven toelichtingen in zowel ambtelijk als bestuurlijk wederhoor. In onze aanbiedingsbrief aan de raad bij dit rapport geven wij de punten weer waarop wij aan de raad vragen zich nader uit te spreken. Dit om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te verbeteren. Dat is in eerste instantie aan de raad zelf.

Kaderstelling in relatie tot decentralisaties in het sociale domein

Bij een zo complex en tijdrovend proces is het prettig te constateren dat we met het college overeenstemming hebben over de beschrijving van de stand van zaken en onze beoordeling daarvan. We hebben in algemene zin de context van de decentralisaties en de geleverde energie door de organisatie benoemd in paragraaf 1.2 en 2.3.

Zowel in het rapport als in de bestuurlijke reactie is verwoord dat aan veel van de aanbevelingen veel aandacht is besteed. Gelijktijdig constateren we met u, dat aan een aantal onderwerpen (transformatie, risicomanagement, inkoop en innovatie) de opvolging nog niet op het gewenste niveau is. Wij hebben hier begrip voor en vertrouwen erop dat dit voortvarend opgepakt wordt.

Wij hebben inderdaad in ons rapport stevig de nadruk gelegd op het belang van inzicht/overzicht over de samenhang in beleidsdoelen, prestatie indicatoren en kosten. De hoofddoelen van de kanteling zijn: participatie van de samenleving, adequate zorg met integrale aanpak (1 gezinsaanpak) met minder beschikbare middelen. Juist daarom vinden we het belangrijk dat informatie geaggregeerd wordt op het niveau van deze maatschappelijke effecten. Daarbij moet een balans worden gezocht tussen wat informatie (geaggregeerd) oplevert en de mate van detaillering. Het wijkteam staat aan de basis om deze doelstellingen te realiseren. Wij zijn blij dat u het voornemen heeft om verder te leren, te evalueren en in 2017 hierover fundamentele beslissingen te nemen.

Een optimale betrokkenheid van de raad, goede wisselwerking, aanspreken en gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn uiteraard belangrijk. Gelijktijdig (of daarom) is het van belang dat college en raad juist ook hun eigen verantwoordelijkheden in het duaal stelstel invullen. Voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol verwijzen we naar hoofdstuk 4 en onze aanbiedingsbrief. Het is goed te constateren dat, nadat de raad uitspraken gedaan heeft, u hiervoor ondersteuning beschikbaar stelt.

Wij kunnen ons, gezien de opvolging van diverse aanbevelingen, vinden in uw mening dat Opmeer regionaal naar behoren voor het voetlicht gebracht wordt. Onze woorden 'alleen volgend' op blz. 7 was bedoeld om aan te geven wat wij belangrijk vinden, het was niet als oordeel opgeschreven.

Quick scan Grondbeleid 2013 / 2014 (maart 2014)

We hebben vastgesteld dat expliciete inhoudelijke besluitvorming over de aanbevelingen in de raad had moeten plaatsvinden, zodat opvolging meer had plaatsgevonden conform voorafgaande besluitvorming in de raad. De vraag komt dan ook op of de raad er goed aan gedaan heeft met de procedure in te stemmen. Wij waarderen het dat u bij toekomstige rapportages alert zult zijn. Het gaat hier juist om de invulling door de raad van zijn rol. We verwijzen daarvoor naar onze aanbiedingsbrief.